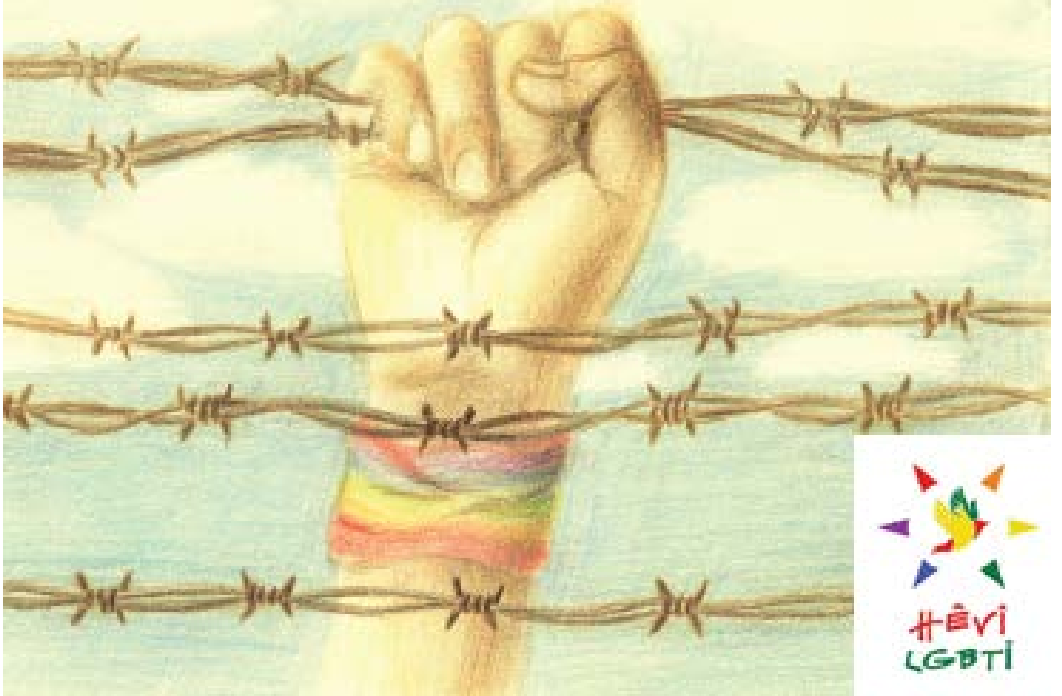

MÜLTECİ LGBTİ'LER

MÜLTECİ LGBTİ'LER

MÜLTECİ LGBTİ'LER KİTABI
HÊVÎ LGBTİ DERNEĞİ'NİN KOLEKTİF ÇALIŞMASIDIR

DERLEYEN
MÜZEYYEN ARAÇ - ERCAN AYDIN

MÜLTECI LGBTİ'LER

Bu çalışma Friedrich Ebert Vakfı ve Açık Toplum Vakfı'nın desteğiyle hazırlanmıştır.

Bu çalışmanın bütün sorumluluğu Hêvî LGBTİ Derneği'ne aittir.

Bu çalışma Açık Toplum Vakfı ve Friedrich Ebert Vakfı'nın görüşlerini yansıtmamaktadır.

*“Sürekli köklerinden
koparılmak için
bir kere köklerinden
sökülüp atılmış olmak
yeter insana.”*

Mourid Barghouti

MOLTECI LGBTİ'LER

Bu eserin bütün yayın hakları Hêvi LGBTİ Derneği'ne aittir.

PARA İLE SATILMAZ

Hêvi LGBTİ Derneği

Adres: Kamer Hatun Mahallesi, Hamalbaşı Caddesi,
Üstündağ İş Merkezi No:14/139 Beyoğlu/İstanbul

Telefon: 0212 293 50 85

e-posta: hevilgbt@gmail.com

Derleyen: Müzeyyen Araç-Ercan Aydın

Kürtçe Çeviri: Osman Koşut

Arapça Çeviri: Aghyad Shekho

Kapak Tasarım: Murat Kaya

Grafik Tasarım: Cüneyt Akan - Ali Can Elagöz

ISBN: 978-605-83323-0-0

Baskı ve Cilt

Ceylan Matbaa

Maltepe Mah. D.Paşa Cad. Güven İş Merkezi No: 83/317 Zeytinburnu/İstanbul

Tel: 0 212 613 10 79

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

İÇİNDEKİLER

Başlarken	9
Özlem Çolak: LGBTİ mülteciler ve Türkiye: Daha da güvensizleşen sığınak	17
Yaşar: Hayırlar olsun Müslümanlara!	29
Suma: Bir LGBTİ arkadaşını getir, seni serbest bırakacağız	37
Nadir: Polis dizi dizi arabalarla partinin kapısında koruma ordusu oluşturuyordu	42
İlyas: IŞİD bizleri silahla taramaya başladı	45
Martha: O zaman anladım homofobi ve transfobinin dininin olmadığını	47
Ezdiyar: Aşık olmadım ama IŞİD’li olmuş	50
Rüzgar: O an içimden bir şeyler koptuğunu hatırlıyorum; sonrası yok	55
Ali: Git savaşa katıl ve orada öl	58
Mişa: Hayır, ben Lübnanlıyım diyorum	63
Almira: Ailen de seni öldürmek için sıraya girebiliyordu	66
Rızvan: Polis: Siz kesin bir şey yapmışsınızdır	71
Joseph: Kendimi kurban etmeye dahi hazırım	78
Doç. Dr. Zeynep Kıvılcım: LGBTİ'lere karşı “hukuksal şiddet” devam ediyor	85
Teşekkür	90

MOLTECI LGBTI'LER

Başlarken

Elinizde bulunan ‘Mülteci LGBTİ’ler’ kitabı Hêvî LGBTİ Derneği, Hêvî mülteci LGBTİ’ler çalışma grubu ve alanında uzman kişilerin katkısı ile hazırlanmıştır.

Kitaba başlarken genel anlamda ‘Mülteci, Sığınmacı, Göçmen, Misafir’ adlandırmalarından kaynaklı yaşanan hak ihlallerine dikkat çekmek istiyoruz. Bu nedenle kitaba konunun Türkiye hukuk sistemi ve uluslararası hukuki boyutta ele alınması ile başlıyoruz.

BM Mülteciler Yüksek Komiserliği’nin açıkladığı yeni mülteci bilgilerine göre, Suriyeli Mültecilerin büyük bir bölümü Türkiye’de yaşamaktadır. Türkiye’deki kayıtlı Suriyeli “mülteci” sayısının 4 Ekim 2015 itibarıyla 2 milyon 72 bin olduğu belirtilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti, Suriye’den gelen mültecileri geçici koruma kapsamında “misafir” olarak adlandırmaktadır. Bakıldığında, mülteci, sığınmacı, göçmen veya misafir kavramları, kelime anlamlarıyla benzer gibi gözükse de, hukuki haklar bakımından büyük farklar taşımaktadır.

Mültecilik Durumu Nedir?

Uluslararası hukukta “mülteci” kavramı, vatandaşı olduğu ülke dışında olan ve ırkı, dini, tabiiyeti, belirli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncesi nedeniyle zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkeye dönemeyen veya dönmek istemeyen kişileri tanımlamaktadır.

Sığınmacılık Durumu Nedir?

Sığınmacı, mülteci olarak uluslararası koruma arayan ancak statüleri henüz resmi olarak tanınmamış kişilere denir. Bu terim genellikle, mülteci statüsü almaya yönelik başvurularının hükümet ya da Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) tarafından karara bağlanmasını bekleyen kişiler için kullanılır. Statüleri resmi olarak tanınmamış olsa da sığınmacılar menşei ülkelere zorla geri gönderilemezler ve haklarının korunması gerekir.

Göçmenlik Durumu Nedir?

Göçmenlik, maddi ve sosyal durumlarını iyileştirmek, kendileri veya ailelerinin gelecekte beklediklerini arttırmak için başka bir ülkeye veya bölgeye göç eden kişi ve aile fertlerini tanımlamaktadır. Göçmenler esas olarak ülkesinden, zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için değil, eğitim ve çalışma gibi nedenlerle ayrılan kişiler olarak tanımlanabilir. Göçmenler, vatandaşı oldukları ülkelerin korumasından yararlanmaya devam ederlerken, daha iyi bir yaşam standardına kavuşabilmek için, başka bir bölge veya ülkede kendi yaşam alanlarını oluşturma konusunda tercih yapar.

Geçici Koruma (Misafir) Durumu Nedir?

Geçici koruma altında bulunan ve misafir olarak adlandırılan kişiler 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun 91. Maddesi ile düzenlenen yönetmelikte, ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak için kendi istekleri ile bu yolculuğa çıkan kişiler olarak tanımlanır. Bu yolculukların bir kısmı pasaport, vize gibi yasal bel-

gelerle düzenli bir halde yapılırken, bazıları ülkelerin yasal sistemlerine aykırı bir şekilde düzensiz olarak, bazen de kitlesel olarak sınırlara yürümek şeklinde gerçekleştirilir. Sınırlara gelen veya sınırları geçen yabancılara sağlanacak korumaya "Geçici Koruma" denilmektedir. Türkiye de Geçici Koruma (Misafirlik) yönetmeliği 22 Ekim 2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yukarıda belirttiğimiz üzere Suriye’de savaş dolayısıyla yaşam alanlarını terk etmek zorunda kalan Suriyeliler ‘Geçici Koruma (Misafir)’ kapsamına alınarak, devletler politikası ekseninde bir takım genel yaşam haklarından mahrum bırakılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) mültecileri korumak amacıyla yapılan uluslararası hareketleri düzenlemek, onlara liderlik etmek ve dünya çapındaki mülteci sorunlarını çözmekle, mülteci haklarını ve refahını savunmakla yetkilendirilmiştir. Fakat Türkiye’deki ‘Geçici Koruma’ yönetmeliğinin 4’üncü bölümü 16/1. maddesine göre; “Geçici korumanın uygulandığı süreçte bu yönetmelik kapsamındaki yabancıların bireysel, uluslararası koruma başvuruları, Geçici Koruma tedbirlerinin etkin şekilde uygulanabilmesi amacıyla işleme konulmaz” diye düzenlenmiştir. Bu da Suriyeli mültecilerin ‘Geçici Koruma’ kapsamında yer almasından dolayı Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliğine Uluslararası koruma başvurusunda bulunması yolunu kapatmaktadır.

Türkiye’nin hazırladığı ve yürürlükte olan ‘Geçici Koruma’ yönetmeliğinde yer almayan fakat BMMYK tarafından hazırlanan “Türkiye’deki Suriyeli Mülteciler- Sık Sorulan Sorular” isimli materyalde açıklık getirilen “Hassas durumdaki Suriyeli mülteciler” cümlesi ile LGBTİ’lere de işaret edilmektedir;

“Korunmaları geçici koruma rejimi tarafından sağlandığından BMMYK Türkiye, Türkiye’deki Suriyeliler için kayıt veya mülteci statüsü belirleme işlemlerini yürütmemektedir. Fakat BMMYK ek/tamamlayıcı koruma müdahalelerine gereksinim duyabilen özel koruma ihtiyaçlarına sahip hassas durumdaki Suriyeli mültecilerin saptanmasında Türkiye Hükümeti ve insancıl ortakları desteklemektedir. Koruma değerlendirmesi için BMMYK’ ya sevk edilen

MÜLTECI LGBTİ'LER

bireyler ile BMMYK personeli takip için iletişime geçebilir. Koruma değerlendirmesi iltica ülkesindeki koruma ihtiyaçlarınıza yönelik en uygun çözümün belirlenmesi içindir. Koruma değerlendirmesi kayıt süreci değildir”

Bilinenin aksine “Suriyeli LGBTİ'ler ‘kırılgan’ kategorizasyonunda yer aldığı için “üçüncü ülkeye yerleştirilme” imkânından yararlanabiliyorken, yaptığımız saha çalışmalarında Suriyeli mülteci LGBTİ'lerin büyük bir çoğunluğunun BMMYK'nın Uluslararası koruma tedbir başvuru koşulları hakkında bilgi sahibi olmadığını gördük.

Mülteci LGBTİ'ler Kitabı Neden Gerekli?

Gerek yaşadığımız coğrafyada, gerekse Ortadoğu, Afrika ve Doğu Avrupa'da Homofobi ve Transfobiye sıkça maruz kalınmaktadır.

‘Arap Baharı’ adı altında Ortadoğu'da başlayan savaşlarla beraber yaşam alanları zaten kısıtlı olan, kırılgan gruplar daha da açık hedef haline gelmiştir. Bulduğu konum itibariyle Türkiye özellikle Avrupa ülkelerine göç etmek isteyen mültecilerin geçiş güzergâhı haline dönüşmüştür. Devletler politikası sonucu Türkiye'ye gelen ya da gelmek zorunda bırakılan gruplar içerisinde yer alan LGBTİ'ler, diğer mülteciler gibi barınma, sağlık, çalışma, eğitim haklarına erişim engelleriyle birlikte, Türkiye'de yer alan homofobik, transfobik, heteroseksist düzenin mağduru olmaktadır.

Hêvî LGBTİ Derneği olarak Mülteci LGBTİ'ler alanındaki çalışmalarımız, Ortadoğu'daki ve Afrika'daki savaş durumu, ve terör örgütlerinin (DAEŞ, BOKO HARAM) saldırılarından birinci derecede etkilenen ve yerleşim alanlarını terk etmek zorunda kalan LGBTİ'lerle daha fazla temas etmemize neden oldu.

Bu temaslar sonucunda mültecilerle yaptığımız görüşmeler, yaşanan hak ihlallerinin teşhiri, çözüm önerileri üzerinden başlayan raporlama çalışmamız, görüştüğümüz mültecilerin deneyim aktarımlarını kitap haline getirmemize zemin hazırladı. Raporlamalar sonucu Mülteci LGBTİ'lerin mevcut haklarına ulaşabilme sıkıntılarının yanı sıra, Türkiye'de bu alanda bir kamuoyu baskısı oluştu-

rabilmek amacıyla Mülteci LGBTİ'ler kitabına başlandı.

Elinizde bulunan çalışma, gerek savaşın gerekse de yaşadığı ülkelerdeki erkek egemen-eril sistemin mağduru olan mülteci LGBTİ'lerle yapılan görüşmeleri içermektedir. Kitapta kendini Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Transseksüel veya Transgender olarak tanımlayan mültecilerle görüşmeler yer almaktadır. Genel olarak görüşmelerde kişilerin daha önce yaşadığı ülkelerdeki hayatları, Türkiye'ye geliş süreçleri ve burada yaşadıkları sorunlar ele alınmaya çalışılmıştır. Hem Geçici Koruma(Misafir) statüsünde olanlar, hem de mülteci statüsünde olan LGBTİ'ler, Türkiye'de birçok sıkıntıyla –çoğu zaman kendi başlarına- mücadele etmektedir. Genel anlamda Türkiye'de ki mültecilerin yaşadığı bir takım sıkıntılarını sıralamak gerekirse:

1. Barınma –Yerleşim

■“Türkiye’de uluslararası koruma başvurusu kapsamında bulunan mültecilerin İçişleri Bakanlığı’nın belirlemiş olduğu şehirlerde ikamet zorunluluğu ve bildirim yükümlülüğü bulunmaktadır. Kişinin ikamet şehrindeki Yabancılar Şube’ye imzaya gitmesi gerekmektedir. Mazeretsiz olarak bildirim yükümlülüğünü üç defa üst üste yerine getirmemesi ve belirlenen ikamet yerine gitmemesi veya ikamet yerini izinsiz terk etmesi durumunda başvurusu geri çekilmiş kabul edilerek değerlendirilmesi durdurulur.”¹

■“Türkiye’deki sığınmacılar ve mülteciler Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı’nın belirlemiş olduğu şehirlerde (uydu şehir) serbest ikamet etmektedir. Sığınmacılar ve mülteciler ikamet edebilecekleri şehri kendileri seçemezler. Sadece akrabalık ilişkileri (anne, baba, kardeş, eş, büyük anne, büyük baba) ve sağlık sebepleriyle şehir seçimi yapılabilmektedir.”²

1 16458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu İkamet zorunluluğu ve bildirim yükümlülüğü Madde 71 Başvuru sahibine, kendisine gösterilen kabul ve barınma merkezinde, belirli bir yerde veya ilde ikamet etme zorunluluğu ile istenilen şekil ve sürelerde bildirimde bulunma gibi idari yükümlülükler getirilebilir. Başvuru sahibi, adres kayıt sistemine kayıt yaptırmak ve ikamet adresini valiliğe bildirmekle yükümlüdür.

2 Başvurunun geri çekilmesi veya geri çekilmiş sayılması Madde 77 –(1) Başvuru sahibinin; ç) Mazeretsiz olarak; bildirim yükümlülüğünü üç defa üst üste yerine getirmemesi, belirlenen ikamet yerine gitmemesi veya ikamet yerini izinsiz terk etmesi, hâllerinde başvurusu geri çekilmiş kabul edilerek değerlendirme durdurulur.

MÜLTECİ LGBTİ'LER

■ Yukarıda yer alan maddede görüldüğü üzere LGBTİ birlikteliklerin yasal düzenlemesi olmadığı için beraber yaşadıkları halde ayrı şehirlere zorunlu yerleştirilen LGBTİ çiftler bulunmaktadır. Çift olan LGBTİ'ler bu durumdan dolayı sıkıntı yaşamakta, çözüm önerisi olarak da çiftlerden birinin diğerinin bulunduğu şehirde kaçak yolla kalmasına yol açabilmektedir. Diğer taraftan partnerlerden biri ikameti bulunduğu şehirde ev kiralamak ve her 15 günde bir kaydının bulunduğu şehre gidip imza atmada zorunda kalmaktadır.

■ İllere sevk edilmeye ilişkin kararda, öncelikle uydu şehirlerin yoğunluğuna ilişkin istatistikler göz önüne alınmaktadır. Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa gibi metropol şehirler dışarıda tutularak, İçişleri Bakanlığı'nca sığınmacıların ikametlerine izin verilen diğer uydu şehirlere yerleştirilmeleri önceliklidir.

Türkiye'nin genelinde karşılaşılan homofobik ve transfobik saldırılar merkezlerden taşraya gidildikçe daha fazla hissedilmektedir. Yukarıda yer alan maddede söz edilen, LGBTİ Mültecilerin daha "rahat" yaşayabileceği metropollerin dışında kalan şehirlere zorunlu gönderilişleri hayatlarını daha da büyük bir çıkmazın içine sürüklemektedir. Türkiye metropollerini dışında yaşayan Mültecilerle yaptığımız birçok görüşmede taciz, tecavüz ve şiddet olaylarının daha fazla yaşandığı bilgisine sahip olduk. Genel olarak Mültecilerin ev kiralamada fahiş fiyatlarla karşılaştıkları bilinirken, açık kimlikli Mülteci LGBTİ'ler özelinde fiyatların daha da arttırıldığı, bilhassa Transeksüellerin konut kiralamada çok büyük zorluklarla karşılaştığı ortaya çıkmıştır.

2-Sağlık Hakkı:

"Uluslararası koruma başvurusu veya statüsü sahibi ve vatanlı olarak tanınan kişiler Türkiye'de genel sağlık sigortalısı sayılır. Bu kişiler 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerine tabidir."

Yaptığımız saha çalışmalarında Mülteci LGBTİ'lerin sağlık hakkına erişimde sıklıkla, gittiği sağlık kuruluşundaki homofobik-

transfobik yaklaşımlardan dolayı sorun yaşadığını gözlemledik. Türkiye’de sağlık çalışanlarına Toplumsal cinsiyet ve ayrımcılık konularında gereken eğitim verilmediğinden Mülteci LGBTİ’ler, bilinçli ya da bilinçsiz davranışlar neticesinde ayrımcılığa maruz kalmaktadır. .

3- Çalışma Hakkı

“Türkiye deki yasal mevzuat gereği başvuru sahibi veya şartlı mülteci, Uluslararası koruma başvurusu tarihinden 6 ay sonra çalışma izni almak için başvurabilir” denilmektedir.

Fakat Türkiye’de yasal prosedürlerin çok uzun olması ve bürokrasinin ağır işlemeden dolayı Mültecilerin çoğu sigortasız çalıştırılmakta ve ucuz işgücü kaynağı olarak görülmektedir.

Mülteci LGBTİ’ler özelinde de benzer sorunların yaşandığını, çoğu zaman çalıştıkları iş yerinde taciz ve emek gaspına uğradığını gözlemledik. Türkiye’de halihazırda iş, meslek sahaları devlet desteğiyle LGBTİ’lere karşı toplumsal tecrit unsuru olarak kullanılmaktadır. Özellikle Trans kadınlar gönüllü ya da gönülsüz olarak seks işçiliğine yapmaya itilmektedir. Bu durum Türkiye’ye gelen Mülteci LGBTİ’ler için de geçerliliğini sürdürmektedir.

Yine yaptığımız görüşmeler sonucunda birçok Mülteci LGBTİ çalıştığı yerden ödenmek üzere anlaştığı, hakettiği iş gücü bedelini alamamış, çoğu zaman çalıştığı iş yerinde ötekileştirme ya da sözlü, fiziksel tacize maruz kalmıştır.

Yoğun hak ihlallerinin yaşandığı bir alanda Mülteci LGBTİ’leri kitapta yer almaları konusunda ikna etmek bizim için kolay olmadı. Bazı görüşmeciler gerçek kimlik bilgilerini, yaşadıkları, yaşamak zorunda bırakıldıkları şehirleri gizlemek koşulu ile görüşmeyi kabul ettiler.

Çalışma süresince Lezbiyen, Biseksüel kadın görüşmecilere ulaşmak noktasında çokça zorlandık. İletişime geçtiğimiz birçok Lezbiyen, Biseksüel kadın toplumsal baskı, teşhir olma ya da ailevi baskılardan dolayı görüşmelerin kitapta yer almasını istemediler.

Görüşmelerin bir kısmı Arapça, bir kısmı Kürtçe, bir kısmı da

MÜLTECİ LGBTİ'LER

İngilizce ve Türkçe olarak yapıldı. Genel olarak görüşmecilerin anlattıklarına müdahale etmedik. Görüşmelerde çoğu zaman kişilere ait cümle ve anlatım dokusunu bozmamak amacıyla anlatımı olduğu gibi aktarmaya çalıştık.

Görüşmelerde yer alan Mülteci LGBTİ'lerin neredeyse tamamı Türkiye'yi Avrupa ülkelerine iltica etmek için bir basamak olarak gördüğünü ifade etti. Kitapta yer alan görüşmelerden de anlaşıldığı üzere Mülteci LGBTİ'lerin Türkiye'de büyük oranda hayal kırıklığı yaşadığını ve hayatlarını burada kurma eğilimi taşımadığını gözlemledik.

Türkiye'de ki Mülteci LGBTİ'lerin maruz kaldığı homofobik, transfobik saldırılar, taciz ve tecavüz vakaları için herhangi bir hukuki girişimde bulunulmadığını gördük.

Müzeyyen ARAÇ

Hêvî LGBTİ Derneği Adına

Kaynaklar

<http://www.resmigazete.gov.tr>

<http://www.unhcr.org>

<http://www.refugeeinturkey.org>

LGBTİ mülteciler ve Türkiye: Daha da güvensizleşen sığınak¹

Bugün, tarihin bu döneminde, insanlık tarihi belki de yüzyıllar sonra en karmaşık, en vahşi ve en hareketli dönemini yaşıyor. Savaşlar, çatışmalar, açlık, yoksulluk, işkence veya daha iyi eğitim, çalışma, sağlık ve hayat koşulları gibi sayısız bir çok sebepten dolayı insanların yaşadığı toprakları terk edip başka coğrafyalara göç edişine tanık oluyoruz ya da bunun bir parçası olarak kendi hayat yolumuzu arıyoruz. Dünyada bugün itibariyle yaklaşık 214 milyon insanın göçmen² olarak farklı ülkelerde yaşadığı belirtilirken çok daha çarpıcı bir sayı bizi karşılıyor; yaklaşık 52 milyon insan³ savaş, çatışma, işkence ve benzeri sebeplerle zorla yerlerinden edilerek güvenli bir yaşam için kendi ülkelerinin içinde veya başka ülkelere doğru hareket halindedir.

2011 yılında Suriye iç savaşının başlaması ile birlikte Türkiye bu korkutucu insani tablonun orta yerinde yerini alıverdi. Her ne kadar Türkiye'nin kendi tarihi içinde hem ülke içinden hem de ülke dışından gelen göç dalgalarına aşina olduğunu söylebilsek de bu büyüklükteki bir göç dalgası ile ilk defa karşılaştığımız söylemek

1 Bu başlık Helsinki Yurttaşlar Derneği ve ORAM (Organization for Refugee, Asylum and Migration) tarafından hazırlanan ve şimdiye kadar LGBTİ mültecilerin sorunlarını en kapsamlı anlatan "Unsafe Haven – Güvensiz Sığınak" raporunun başlığına referans vermektedir. Raporu şu bağlantıdan ulaşabilirsiniz <http://www.refworld.org/pdfid/524c114f4.pdf>
Erişim tarihi: 27.05.2016

2 Kaynak http://www.bbc.com/turkce/haberler/2010/11/101129_migrants.shtml Erişim tarihi: 27.05.2016

MÜLTECI LGBTİ'LER

yanlış olmaz. Bugün itibariyle Türkiye'deki göçmen ve/veya sığınmacı/mülteci nüfusundan bahsederken artık Suriyeliler ve Suriye dışındaki ülkelerden gelenler olarak bahsettiğimiz durum bize 3 milyondan fazla insanın burada farklı hukuki statülere sahip varlıklarından bahsederken, Türkiye'yi de dünya üzerinde en fazla sığınmacı/mülteci nüfusuna sahip ülke konumuna getirdi⁴.

Bugüne kadar, sığınma, iltica, göç, mülteci gibi konularda Türkiye'nin bütünlüklü ve kapsamlı bir politikayı işletmek yerine siyasi konjonktüre ve kendi konumuna bağlı olarak hareket ettiğini söyleyebiliriz. Keza, tarih boyunca zaman zaman nüfus ve iskan politikaları kapsamında yürüttüğü göç hareketleri dışında genel olarak devlet politikaları düzeyinde ilgisiz kaldığını söylemek yanlış olmaz. Göçmen, sığınmacı ve mültecilere ilişkin yasal bir zemin getiren Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 2013 yılında çıkması da yakın zamana kadar süregelen bu ilgisizliği ortaya koyar niteliktedir.

İkinci dünya savaşı süresince Avrupa kıtasında oluşan büyük göç dalgaları ve ortaya çıkan insani krizler neticesinde, 1951 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda imzalanan Cenevre Sözleşmesi bugün hala göç ve mülteci alanında referans alınan ana hukuk metni olma özelliğini koruyor⁵. İlk imzalandığı dönemde Avrupa kıtasına yönelik olan bu sözleşme 1967 protokolü ile tüm ülkeleri kapsayan bir sözleşme olma özelliği kazandı. Ancak Türkiye, bu ek protokol ile gelen genişlemeye karşın coğrafi çekince koyarak yalnızca Avrupa Konseyi ülkelerinden gelen kişilere mülteci statüsü vereceğini bildirdi⁶. Bugün, Türkiye'nin vazgeçemediği ve

3 Kaynak <http://www.unhcr.org/turkey/home.php?content=611> Erişim tarihi: 27.05.2016

4 2015 itibariyle Türkiye'de uluslararası koruma sistemine başvurmuş Suriye dışındaki ülkelere gelen sığınmacıların sayısı 216.349 iken (bkz http://www.goc.gov.tr/icerik6/uluslararasi-koruma_363_378_4712_icerik), kayıtlı Suriyelilerin sayısı 2.744.915 dir (bkz <http://data.unhcr.org/syrianrefugees/country.php?id=224>). Bu sayılar BMMYK ve Türkiye sistemine kayıtlı kişilerin sayılarıdır. Kayıt olmayanlarla birlikte bu sayının çok daha fazla olduğu düşünülmektedir.

5 Dünyadaki iltica sisteminin tarihi ve kavramlarla ilgili detaylı bilgi için bkz "Uluslararası Mülteci Hukuku ve Türkiye" makalesi <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/1882/19732.pdf> Erişim tarihi: 27.05.2016

6 Türkiye tarafından şimdiye kadar mülteci statüsü verilen kişilerin sayısı ve geldikleri ülkeler ile ilgili sayılara ulaşmak oldukça zor. 2011 tarihi itibari ile ulaşılan sayılar için bkz. <http://bianet.org/bianet/goc/131829-cenevre-sozlesmesi-60-yilinda> Erişim tarihi: 27.05.2016

yakın gelecekte de geçecek gibi görünmediği bu “coğrafi çekince” durumu, Türkiye’ye sığınan sığınmacı ve mülteciler için yayılan ve psikososyal, toplumsal ve ekonomik açıdan derin etkilere sahip olan belirsiz olan bir gelecek anlamına geliyor.

Irak’taki Körfez savaşı, İran’daki rejim değişikliği, Afganistan’ın işgali gibi Ortadoğu’da yaşanan bütün büyük çaplı savaş ve silahlı çatışmaların yarattığı insani göç dalgalarında Türkiye komşu olduğu ülkelerin insanlarını karşılayan ilk ülke oldu. Örneğin, 1990’larda İran’dan gelen yoğun göç dalgası 2000’lerden itibaren yerini Iraklılara ve daha sonrasında İran üzerinden gelen Afganistanlılara bıraktı. Zaman içinde coğrafya üzerinde yaşanan siyasi kırılganlıklara ve çatışmalara paralel olarak değişen profillere karşılık ve Suriye’deki iç savaştan kaynaklı yoğun mülteci akımından daha önce bile Türkiye yıldan yıla daha fazla sığınmacı/mülteci ağırlayan bir ülke olmaya başlamıştı. İran, Irak, Afganistan gibi Ortadoğu coğrafyasından, Sudan, Kongo, Nijer, vb Afrika kıtası ülkelerinden ya da Azerbaycan, Özbekistan, Türkmenistan gibi yakın Asya ülkelerinden gelerek Türkiye üzerinden uluslararası koruma başvurusu yapan insanların sayısı son sayılara göre yaklaşık yarım milyona ulaşmış durumda⁷.

Türkiye, yukarıda da sözü geçen Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu’nu⁸ (YUKK) 2013 yılında yayınladı ve 2014 yılında da uygulamaya başladı. Her ne kadar hala Türkiye’nin kapsamlı ve koruyucu bir göç/iltica sistemi olduğunu söyleyemez durumdaysak da artık temel bir hukuk dokümanına sahip olduğunu söyleyebiliriz. 2013 yılında yayınlanan bu yasa öncesinde özellikle iltica ve sığınma başvuruları idari düzenlemelerle ve sivil memurlar yerine İçişleri Bakanlığı’nı temsilen Emniyet Yabancılar Şube-

7 Türkiye’deki göç ve iltica tarihi ile ilgili daha detaylı bilgiye ulaşmak için; TOHAV (Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı) tarafından hazırlanan “Göç Analiz Raporu 2014” raporundan <http://www.madde14.org/images/b/b2/TOHAVAnaliz2014.pdf> Erişim tarihi: 27.05.2016

8 İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile ilgili detaylı bilgi için bkz http://www.goc.gov.tr/icerik6/yukk_327_328_329_icerik Erişim tarihi: 27.05.2016. Aynı zamanda yukarıda adı geçen diğer makaleler içinde de ilgili kanunla ilgili değerlendirmeler bulmanız mümkün.

MÜLTECI LGBTİ'LER

deki memurlar eliyle yürütülen bir süreçti ve bu oldukça hassas olan iltica ve sığınma süreçlerinin güvenlik eksenli yürütülmesine zemin yaratıyordu. Mevcut durum daha farklı bir tablo çizmese de sözkonusu yeni kanunun bir hukuki dayanak metni olarak varlığının yine de önemli bir boşluğu doldurduğu gözden kaçırılmamalı.

Spekülatif olarak belki de şunu diyebiliriz; Türkiye 1967 yılında koyduğu coğrafi çekince nedeniyle özellikle uluslararası koruma kapsamında Avrupa Konseyi ülkeleri dışındaki ülkelerden gelenlere yönelik bir mülteci statüsü tanıma sorumluluğu olmadığını düşündüğü ve bu anlamda bir geçiş ülkesi olduğu için göç ve iltica konusunu ana gündem maddelerinden biri olarak görmedi. Kendisini koyduğu “geçiş ülkesi” konumu içinde, uluslararası koruma sistemine başvuran kişilerin yalnızca Türkiye’deki kalış sürelerini ve bu süre içindeki hukuki konumlarını kendi sorumluluk alanında gördü ve 2013 yılına kadar da bu sorumluluk alanını idari ve günü kurtaran düzenlemelerle yürüttü.

YUKK gibi bir yasal düzenlemenin çıkması Türkiye’nin iltica ve uluslararası koruma sistemine dahil olması anlamında önemli bir adım olsa da uygulamada hala birçok sıkıntıyı çözebilmiş değil ve dahi alandaki birçok uzmanın da belirttiği gibi bazı hak ihlali yaratabilecek maddelere sahip⁹. Yine de YUKK ile birlikte gelen en önemli değişikliğin, İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nün kurulması ve başvuru sürecinin Emniyet birimlerinden alınarak bu sivil müdürlüğe verilmesi olduğunu söyleyebiliriz¹⁰.

Fakat; Türkiye hala bir geçiş ülkesi konumunda, hala uluslararası koruma için başvuran kişiler başvuru süreçleri sonuçlanana kadar kimi zaman 10 yıla varan sürelerde tümüyle belirsiz bir hayatı yaşamak zorundalar, hala daha güvenli bir hayata erişmek için

9 Yabancılar ve Uluslararası Kanununun olumlu ve olumsuz yönleri ile ilgili kapsamlı değerlendirmeler için dipnotlarda ve-rilen diğer makaleleri ve raporları inceleyebilirsiniz.

10 İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ile ilgili detaylı bilgi için şu bağlantıyı inceleyebilirsiniz. http://www.goc.gov.tr/icerik/hakimizda_308_309 Erişim tarihi: 27.05.2016. Aynı zamanda 2015 yılı faaliyetleri için bağlantıdaki rapora bakabilirsiniz http://www.goc.gov.tr/files/files/_2015_g%C3%B6%C3%A7_y%C4%B1ll%C4%B1k_rapor_.pdf Erişim tarihi: 27.05.2016

Türkiye’ye gelen insanların ekonomik, toplumsal ve psikososyal ihtiyaçları görünmez durumda. Dolayısıyla YUKK ile bir adım atılmış olsa dahi, böylesine çok boyutlu bir konunun yalnızca kısmi hukuki bir altyapı düzenlemesine bırakılması tatminkar ve etkili olmaktan uzak.

Bugünkü resme kısaca baktığımızda; 2015 itibariyle ve YUKK üzerinden Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tüm uluslararası koruma başvuru süreçlerini aşama aşama devralmaya başladı ve önümüzdeki birkaç yıl içinde tamamen devralmış olmayı planlıyorlar. Ancak bugün başvuru sistemi hala aynı usûlde devam ediyor. Mevcut sistemin Türkiye ile birlikte en önemli diğer aktörü Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK). 1990’lardan günümüze kadar yürütülen ve önümüzdeki birkaç yıl daha böyle devam edecek olan süreçte BMMYK’ın rolü özetle, uluslararası koruma sistemine başvuran kişilerin Cenevre Sözleşmesi kapsamında tanımlanan kriterlere göre mülteci statüsü alıp alamayacaklarının belirlenmesi ve statünün tanınması halinde, mülteci kabul eden üçüncü bir ülkeye yerleştirilmesi. Türkiye’ye özel bir şekilde sahip olduğu bu yetki ile BMMYK statü belirleme (refugee status determination/RSD) ve yeniden yerleştirme/üçüncü ülke yerleştirme (resettlement) işlemlerini yürütürken, kişilerin burada kaldıkları süre boyunca hukuki statüleri ve uymak zorunda oldukları prosedürler Türkiye tarafından belirleniyor. Başvuruda bulunan kişilerin başvuru süreçleri sonuçlanana kadar İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenen “uydu kent”lerde kalmaları ve düzenli aralıklarla imza bildiriminde bulunmaları gerekiyor¹¹.

Ancak, hemen burada önemli bir not düşmek gerekir, yukarıda bahsedilen süreç Suriye dışındaki diğer ülkelerden gelen sığınmacılar için geçerli. Suriye’liler için 2013 yılından itibaren, yine YUKK kapsamında olan ama farklı bir statü sağlayan “Geçici Ko-

¹¹ Sürecin sığınmacı/mülteciler için nasıl işlediğini tüm yönleriyle anlamak için Uluslararası Af Örgütü Mülteci Hakları Koordinatörü Volkan Görendağ tarafından yapılan kapsamlı bir değerlendirmeye de şu bağlantıdan ulaşabilirsiniz https://www.amnesty.org.tr/uploads/Docs/1537-hayat_saglik_soylesi.pdf Erişim tarihi: 27.05.2016

MÜLTECİ LGBTİ'LER

ruma Rejimi” uygulanıyor ve bu rejim diğer ülkelerden gelenlerin tabii olduğu kanunlara istinaden daha farklı hak ve hizmet alanlarını da beraberinde getiriyor.

Yukarıda kısaca Türkiye'nin durumu ve iltica sistemine ilişkin genel çerçeveyi çizmeye çalıştık ki LGBTİ mülteciler açısından Türkiye'de yaşanan zorluklarından bahsederken bir arkaplan resmi çizmiş olalım.

Türkiye'de bütün sığınmacı/mülteciler için geçerli olan ve en büyük sıkıntı olarak tanımlanan belirsizlik halini LGBTİ mülteciler için de en büyük problem olarak tanımlayabiliriz. Travmatik bir olayın en belirgin özelliği kişinin içsel güven ve kontrol duygusunu yerle bir etmesi ve yeniden tesis edecek araçları kişinin elinden almasıdır. Bu anlamda travmatik bir olayla baş etmenin ilk adımı da kişinin kendi hayatına dair kontrol duygusunu yeniden kazanmasıdır. Şiddet, işkence, ölüm tehdidi vb travmatik olaylardan kaçarak Türkiye'ye gelmiş LGBTİ mültecilerin, başvurularının ne zaman ve nasıl sonuçlanacağından, kendi ayakları üzerinde durmak için gerekli finansal kaynağa sahip olamamaya kadar, temel haklardan yoksun bir şekilde ve yine uzun ve belirsiz bir zaman diliminde deneyimledikleri bu belirsizlik hali her şeyi temelden sarsan bir durum olarak yaşanıyor.

Üstelik bu belirsizliği katmerleyen bir diğer gerçek de Türkiye'nin LGBTİ'ler için halihazırda yasal ve toplumsal olarak koruyucu bir sisteme sahip bir ülke olmaması ve LGBTİ mültecilerin, mülteci olmaktan kaynaklı sınırlı hareket alanlarının LGBTİ olmaktan kaynaklı daha da daralması, imkanların daha da yoksunlaşması. Ayrımcılığın çok boyutlu ortaya çıktığı LGBTİ mülteciler için sadece yalnızca kağıt üzerindeki yasaların yetersizliği değil, var olanların da keyfi uygulamalara tabî olması ayrımcılığı daha da

12 Türkiye'deki Suriyelilerin ve Suriyeli olmayan mültecilerin temel hak ve hizmetlere erişimi ile ilgili yaşanan sıkıntılarla ilgili Mültecilerle Dayanışma Derneği (Mülteci-Der) tarafından hazırlanan ve kapsamlı bir değerlendirme sunan “Türkiye'de Mültecilerin Kabul Koşulları: Hak ve Hizmetlere Erişimleri / Uydu Kentler İzleme ve Raporlama Projesi” raporuna şu bağlantıdan ulaşabilirsiniz <http://www.multeci.org.tr/belgeler.aspx> Erişim tarihi: 27.05.2016

başedilmez hale getiriyor. Zaman içinde kısıtlı olsa dahi sığınmacı/mülteci olarak sahip olduğu haklarını kullanmakta ya da kullanamadığında ilgili mekanizmaları çalıştırmada LGBTİ mültecileri daha da hareketsiz bırakan bir ayrımcılıktan söz ediyoruz. Bu Türkiye’deki LGBTİ’lerin de yaşadığı gerçekliğin bir başka yansıması olarak da okunabilir. Keza bu ayrımcılığın diğer bir kolu da toplumsal yapıya uzanıyor ve LGBTİ mültecileri, mültecilerin gerek buldukları ülkedeki gerekse diasporadaki diğer hemşerileriyle kurdukları sosyal dayanışma ağlarından mahrum bırakıyor. Bu durum özellikle yaşamsal problemlerin çözümünde hukuki araçların etkisiz kaldığı toplumsal durumlarda ortaya çıkan hayati sosyal dayanışmanın da dışında kalmak anlamına geliyor. Kendi topluluğundan birinin aç kalmamasını sağlayan mikro dayanışma yerini LGBTİ mültecileri evsiz ve aç bırakan bir dışlama mekanizmasına kolaylıkla dönüveriyor.

Sağlığa erişim¹² konusu mülteciler için en kritik konulardan bir tanesi. Türkiye’nin karışık ve son yıllarda kâr odaklı örgütlenen sağlık sisteminden faydalanabilmek, özellikle de spesifik tedaviler söz konusu olduğunda, oldukça güç olabiliyor. Sağlık sistemine erişimle ilgili bir sıkıntı da dil konusunda ortaya çıkıyor. Her ne kadar son birkaç yıldır Suriyeli mülteciler vesilesiyle hastaneler içerisinde Arapça tercüme hizmetleri verilmeye başlandıysa da, hem hala kısıtlı sayıda hastanede olması hem de Arapça dışında başka bir tercüme hizmetinin verilmemesi, sağlığa erişimde mültecilerin yaşadığı dil sıkıntısının hala önemli bir sorun alanı olarak kalmasını sağlıyor. Örneğin, Sağlık Bakanlığı tarafından birçok dilde tercüme hizmeti veren bir telefon hattı olmasına rağmen, mülteciler verilen bu hizmeti kullanmak isteseler dahi, 5-10 dakika arasında değişen muayene süresinde doktorlar bu hattı kullanmaya pek yanaşmıyorlar. Yukarıda bahsedilen genel sıkıntıların yanı sıra LGBTİ mülteciler spesifik olarak sağlık hizmetlerine erişimde cin-

13 Türkiye’deki sürecin teknik olarak nasıl işlediğini görmek için bkz <http://www.refugeeinturkey.org/Turkiyede-iltica-Basvurusu-i8> Erişim tarihi: 27.05.2016

MÜLTECİ LGBTİ'LER

sel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli ayrımcılığa uğrama ve LGBTİ'lerin spesifik olarak ihtiyaç duyduğu (cinsel sağlık hizmetlerine, hormon terapilerine, cinsiyet geçişle ilgili hizmetlere erişim, vb) sağlık hizmetlerine erişimde sıkıntılar yaşama gibi problemlerle de karşı karşıya geliyorlar. LGBTİ'lerin ihtiyaç duyduğu spesifik sağlık hizmetleri hem toplumsal hem de kurumsal düzeyde lüks olarak görünüp hizmet sıralamasının en alt basamaklarında kendine yer buluyor. Üstelik sadece toplumsal ya da devlet kurumları düzeyinde değil, göç/mülteci alanında çalışan sivil toplum kuruluşları tarafından da örneğin, hormon terapisine erişim sıralamada kronik bir hastalıktan çok çok sonra gelebiliyor.

Yukarıda birkaç kere altını çizdiğimiz gibi şu an Türkiye'de Suriyeli mülteciler ve Suriye dışındaki ülkelerden (İran, Irak, Afganistan başta olmak üzere diğer ülkelerden) gelen sığınmacı/mülteciler için işleyen iki farklı yasal sistem var. İki farklı yasal sistem, sadece iki farklı hukuki statü değil, hak ve hizmetlere erişimde farklı imkan ve fırsatlar anlamına da geliyor. Çalışma hakkına erişim de, bu anlamda, Suriyeliler ve Suriyeli olmayan mülteciler açısından oldukça farklılık gösteriyor. Ocak 2016 tarihinde çıkartılan yeni yasa ile birlikte Türkiye'de yaşayan Suriyeliler resmi olarak belirli iş kollarında çalışma haklarına sahip oldular. Her ne kadar henüz yaygın olarak uygulamaya geçmese de yasal düzenlemenin önemli bir boşluğu doldurduğunu söyleyebiliriz. Ancak Suriye dışındaki ülkelerden gelen sığınmacı ve mülteciler için resmi olarak Türkiye'de çalışmak hala imkansız. Suriye dışındaki ülkelerden gelen sığınmacı/mülteciler on yıla yakındır, Suriyeliler ise özellikle 2013 yılından beri kaçak olarak özellikle tekstil ve inşaat sektörü başta olmak üzere, ağır fiziki güç gerektiren işlerde çalışmak zorunda kalıyorlardı, hala da durum çok değişmiş değil. Herhangi bir sosyal ya da yasal güvenceden yoksun oldukları için çok düşük ücretlere, çoğu zaman kazandıkları paraya el konularak, şiddet, taciz ya da iş kazası durumunda hiçbir hukuki yola başvurma imkanı ol-

madan çalışmak durumunda kalıyorlardı, kalıyorlar. LGBTİ mültecilerin, özellikle toplumsal ve sosyal destekten de çoğu zaman yoksun kaldıklarını düşündüğümüzde çalışmak ve kendi finansal gücünü kazanmak daha da elzem hale geliyor fakat yukarıda sayılan zorlukların dışında LGBTİ mülteciler, daha geniş bir iş pazarını oluşturan fiziki güç gerektiren iş alanlarında iş bulamama ve işyerinde yoğunlukla cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği temelli tacize/şiddete uğrama ve akabinde haklarını arayamama durumlarıyla karşılaşılıyorlar. Kısıtlı iş piyasasına ulaşamama LGBTİ'leri, özellikle de geyleri ve trans kadınları zorunlu seks işçiliği yapmaya mecbur bırakabiliyor ve bu zorunlu seks işçiliği yapmak zorunda olan kişileri fiziksel ve cinsel şiddete daha açık hale getirebiliyor. Seks işçiliği yapan kişilerin Türkiye'de genel olarak haklarına erişimde yaşadığı zorlukların hemen tümünü yaşayan LGBTİ mülteciler için şiddete uğrama durumunda, sınır dışı edilme korkusu ile, hukuki yollara başvurma oranı da çok düşük oluyor.

Yukarıda bahsetmeye çalıştığımız temel yaşamsal alanlardaki tüm sorunlar genel olarak Türkiye'de yaşayan tüm sığınmacı/mültecileri derinden etkileyen sorunlar olsa da LGBTİ mülteciler, LGBTİ'lere yönelik var olan toplumsal ve siyasal yaklaşımdaki köklü ayrımcılık nedeniyle, LGBTİ ve mülteci olmanın yukarıda açmaya çalıştığımız kendi özgül sorunlarını da yaşıyorlar. Bu sebepten, gerek kamu kurumları gerekse sivil toplum kuruluşları tarafından mültecilere yönelik politikalar ve destek programları tasarlanırken ve uygulanırken LGBTİ mültecilerin sosyo-politik özgül durumlarının göz önüne alınması hayati önem taşıyor.

Türkiye tüm sığınmacı/mülteciler için, burada kaç yıl yaşadıklarından bağımsız olarak, bir geçiş ülkesi ancak LGBTİ mülteciler için kesinlikle bir geçiş ülkesi. Her ne kadar Türkiye'de cinsel yönelim ya da cinsiyet kimliğine dair herhangi bir unsur suç kapsamında ele alınmasa da, Türkiye'nin son yıllarda gittikçe muhafaza-karlaşan toplumsal yapısından ve hak ve eşitlik temelli olmaktan

MÜLTECİ LGBTİ'LER

uzaklaşan politik ikliminden yalnızca Türkiyeli LGBTİ'ler değil, mülteci LGBTİ'ler de benzer şekilde etkileniyor. Bu nedenle, diğer sığınmacı/mülttecilerin aksine Türkiye'de kalmak genel olarak bir seçenek olarak düşünülüyor. Bu durumda devreye giren ve yukarıda ana hatlarıyla anlatılan üçüncü ülkeye yerleştirilme LGBTİ mülteciler için nedereyse tek seçenek olarak karşımıza çıkıyor ki hemen hemen bütün LGBTİ mülteciler yasal ya da illegal yollardan güvenli bir üçüncü ülkeye ulaşmak için hareket ediyorlar. LGBTİ mülteciler için belirlenen üçüncü ülkeler genelde Kanada, İsveç, Norveç, Hollanda, İsviçre, Almanya gibi LGBTİ'lere yönelik toplumsal iklimin ve sosyal hakların görece daha iyi ve kapsamlı olduğu ülkeler oluyor.

Ancak, özellikle üçüncü ülke yerleştirmeleri ile ilgili önümüzdeki dönemde LGBTİ mültecileri ve dolayısıyla Türkiyeli LGBTİ örgütlerini bekleyen iki temel önemli sorun alanı olacak. Birincisi yasal yollardan, mülteci statüsü olarak üçüncü ülkeye yerleştirilme-yi bekleyen LGBTİ mültecileri ilgilendirirken, ikincisi yasal olmayan yollardan Avrupa'ya giden LGBTİ mültecileri ilgilendirecek.

Üçüncü ülkeye yerleştirme, makalenin ilk bölümlerinde bahsettiğimiz gibi BMMYK vasıtasıyla gerçekleştirilen bir süreçtir ve bu süreçte BMMYK Cenevre Sözleşmesi kapsamında tanımlanan mülteci statüsü kriterlerini baz alır¹³. Her ne kadar bu tanımın kapsadığı insan grubu günümüz koşullarında biraz daha genişlemiş olsa da temel mantık; kişinin sahip olduğu bir özelliği, düşüncesi ve inancı gereği yaşadığı ülkenin koşulları altında ölüm, işkence ve onur kırıcı zalimane uygulamalara maruz kalma riskinin olması, savaş ya da çatışma koşullarında yaşaması gibi bir durumda olması ve artık içinde yaşadığı ülke içinde hukuksal ve toplumsal bir koruma mekanizmasından yararlanamadığı için uluslararası koruma sistemine ihtiyaç duymasıdır. Bu kapsamda belirli ülkelerde yaşayan LGBTİ mülteciler de uluslararası koruma sistemi altında ve "Hassas Başvuru/Dosya" olarak değerlendirilir; yani iltica işlemlerinin

en hızlı şekilde yürütülmesi gereken gruplar arasındadır. Ancak tüm mülteciler gibi kaçtıkları ülkede ölüm ya da işkenceye ve zalimane uygulamalara maruz kalma riski içinde olduklarını ve uluslararası koruma dışında bir seçeneklerinin olmadığını ispatlamak durumundadır. Türkiye'ye gelen ve burada mülteci statüsü için başvuran herkes için bu ispat süreci oldukça sancılı geçen bir süreçtir, LGBTİ mülteciler için daha da sancılı bir süreçtir çünkü sadece hikayelerini değil cinsel yönelimlerini ve/veya cinsiyet kimliklerini de ispatlamaları beklenir. Bu ispat durumunun özellikle LGBTİ mülteciler için özel hayatın ihlaline ve ikincil travmatik süreçlere varacak kadar zorlu geçtiği çok defa bildirilen bir durum oldu. Bugüne kadar uzun uğraşlar ve eğitimler neticesinde LGBTİ mültecilerle statü belirleme görüşmelerinin nasıl yapılması gerektiğine dair önemli aşamalar kaydedildi. İşte yukarıda bahsettiğimiz birinci risk bu noktada ortaya çıkıyor; YUKK ile birlikte kurulan Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Suriyeliler ile başlamak üzere önümüzdeki dönemde teşkilat yapısını oturttukça bütün statü belirleme ve üçüncü ülke yerleştirme işlemlerini BMMYK'dan devralarak kendisi yürütmeyi planlıyor. Bu noktada, LGBTİ olmak YUKK altındaki hassas başvuru kriterleri arasında olmadığından uygulamada bunun Göç İdaresi tarafından nasıl değerlendirileceği ve sürecin nereye evrileceği hala belirsizliğini koruyor.

Bahsettiğimiz ikinci risk ise yine kaynağını yasaların ve uygulamanın belirsizliğinden alıyor. 2016 yılı Nisan ayı itibariyle aktif olarak uygulanmaya konan Avrupa Birliği – Türkiye arasındaki Geri Kabul Anlaşmasına göre özetle, yasal olmayan yollarla Avrupa'ya geçen sığınmacı/mültecilerin Türkiye'ye geri gönderilmesi öngörülüyor. Birçok hukuki sıkıntı ve temel hak ihlali barındırmasına rağmen uygulamaya konan bu anlaşma ile geri gönderilenler arasında LGBTİ mültecilerin de olduğu biliniyor ve bu anlaşma çerçevesinde gönderilen mültecilerin akıbetinin ne olacağı hala belirsizliğini koruyor. Bu durumda önemli bir risk faktörü olarak önü-

MÜLTECİ LGBTİ'LER

müzde duruyor.

Bugün 52 milyon insan ülke içi ve ülkeler arası çatışma ve savaşlardan kaçıp güvenli bir hayat ulaşmak için en az ülkeleri kadar tehlikeli yolculuklara çıkıyorlar. Varılmak istenen ülkeler ise sınırlarını daha da yükselterek cevap veriyor. Mülteciler için belirsiz bir gelecek vaad eden Türkiye “güvenli ülke” olarak belirleniyor ve binbir zorluğu göze alan mülteciler geri gönderiliyor. Genelde tüm mülteciler, özelde LGBTİ mülteciler ve biz Türkiyeli LGBTİ'ler için çetrefilli bir yolda olduğumuzu söylemek hiç de yanlış bir tespit olmaz. Ancak, elbette mücadele de bitmiyor.

Bu yazı, çözüm önerileri sunmaktan ziyade, elinizdeki kitapta LGBTİ mültecilerin birinci ağızdan anlattıkları kendi hikayelerini anlamak için sosyal ve hukuki bir arkaplan sunmak, anlatılanları bir resmin içine oturtmak için kaleme alındı. Umuyorum ki amacına ulaşır.

Özlem Çolak

Lambdaistanbul LGBTİ
Dayanışma Derneği /
Mülteci Komisyonu Gönüllüsü

RAMTİN ZİGORAT**Hayırlar olsun
Müslümanlara!**

İsmim Ramtin Zigorat, ismim; “her zaman, her yerde” anlamına geliyor. 26 yaşındayım. İranlı Azeriyim, Tahran’da büyüdüm. Ben 10 yaşındayken ailem Tebriz’den Tahran’a taşındı. 16 yıl Tahran’da yaşadım. Çocukluğumdan beri kendimde farklı bir şey hissediyordum. 16 yaşındayken gey olduğumu anladım ve bunun ne manaya geldiğinin farkına vardım. Artık hayatımda yepyeni bir mücadele alanı açılmıştı; LGBTİ...

Bu durumumun ötesinde yaşadığım başka bir sıkıntı vardı, bu da kafamı çok karıştırıyordu; Tanrının var olup olmadığını sorguluyordum. Çok mezhepli ve çok dinli bir ailenin çocuğuydum. Çok sıkılıyordum, bunun üzerine gittim bir tane müşavir¹ ile konuştum; “Benim erkeklere karşı hislerim var, bu durumda ne yapmalıyım” diye sordum. Müşavir beni psikoloğa yönlendirdi, devlet psikoloğuna, ve beni oradan birkaç yere gönderdiler. Burada trans olup ol-

1. İran’da rehberlik öğretmenine verilen isim.

MÜLTECI LGBTİ'LER

madığına bakılıyor. Bana “Sen tam erkeksin” dediler. Bana ilaç vereceklerini söylediler. Psikoloğa bu konuyla ilgili olarak gittiğimden ailemin haberi yoktu, bu işi okuldaki müşavirimizle birlikte yaptım. “İlaç vereceğiz, sen heteroseksüel olacaksın, kadınlara his duyacaksın” dedi. İlaçları kullanmaya başladım, 6 ay sonrasında ilaçlar unutkanlıkla beraber depresyona neden oldu. İlaçların psikologların söylediği eksende bir yararı olmadı, ben hala erkeklere bir şeyler hissediyordum.

Sabahlara kadar ağlamaya başladım, ailem neden böyle olduğumu bir türlü anlamıyordu. Doktora depresyon ve unutkanlık sıkıntımından bahsettim, doktor “ilk zamanlarda ilaçlar bu yan etkileri gösterir fakat zamanla düzelirsin. Sen bu ilaçları yeni kullanıyorsun, iki yıl sonunda heteroseksüel olursun. Eşcinsellik Amerika'nın, Siyonistlerin bir oyunu, Müslümanlıkta buna yer yoktur. Bizim Müslüman çocuklarımızı yoldan çıkarıyorlar. Sen ilaçlara devam et düzelirsin” dedi. İlaçları kullanmaya devam ediyor ve her gün daha da kötüleşiyordum. Sonra annem ilaç kullandığımı öğrendi, ama bu ilaçları neden kullandığımı bilmiyordu. Annem ilaçları da yanına alarak benimle beraber doktora geldi. Annem doktora bağırarak “Neden benim çocuğuma bu ilaçları verdin. Benim çocuğum sabaha kadar uyumuyor, uyurken de ağlıyor” dedi. Anneme gey olduğumu söyledim, ilaçları kullanmayı bıraktım. Annem “İyileşeceksin, sen küçükken sadece kız kardeşin ve kız çocukları ile oynuyordun, bu ondan geliyor. Sen tam aslansın, aslanımsın benim.” dedi. Annemle beraber iki gün oturduk ve annem ağlayarak benim küçüklüğümde bahsediyordu. Küçükken babam ve abim beni sürekli döverdi, yanlarında bir yere götürmezlerdi bende buna karşı duramazdım. Annem tüm bu olanlar için kendini suçluyordu, “Benim sıkıntılarımın dolaylı sen böyle oldun.” diyordu. Dinden uzak olduğum için, başıma bunun geldiğini söylüyordu. Tekrar dine yakınlaşmaya, namaz kılmaya başladım. Bu şekilde bir yıl devam ettim ama erkeklere hissettiğim duygularda bir değişiklik olmadı. Yaşım ilerledikçe arkadaşlarıma bir şeyler hissetmeye başlıyordum, erkeklerden hoşlandığım için okulda sürekli dayak yiyor-

dum. “Top musun ? Uzak dur benden.” diyorlardı. İki kez okul tuvaletinde tecavüze uğramaktan zor kurtuldum, korkuyordum ve kaçıyordum. Beğendiğim kişiler oluyordu ve onlara bakıyordum, “Neden bana bakıyorsun” diye tepki gösteriyorlardı.

Ailemle ilgili çok sıkıntım vardı, babam beni “Tam erkek” görmüyordu. Bizim ailelerde “Tam erkek” olmak çok güzel ve övünülen bir şey. Özellikle kadınların erkek gibi olması daha çok sevilen bir şey. Bir erkeğin “farklı” olması ailelere çok zor geliyor. Ağzımda dişlerimin yarısı yok, bu abimin ve babamın eseri. Parçalandı dişlerim, annemide kaç kez dövdüler benim yüzümden. Bir kere seks yapmıştım ve abim bunu anladı, bunun yüzünden abim beni o kadar çok dövdü ki iki gün baygın yattım ve iki günün sonunda gözlerimi hastanede açtım. Hep diyordum ki “Neden bunları yapıyorlar.” Abim ve babam beni çok fazla dışarıya çıkarmazlardı, korkudan dışarı bile çıkamazdım. Evin içinde, bahçede zaman geçirirdim.

Lisenin son yılında ilk defa arkadaşımın internet kafesine gittim. Orada Yahoo Messenger ile tanıştım. Orada LGBTİ chat odalarına giriyordum, gey chat odaları vardı ama o zaman gey ne demek bilmiyordum. Bildiğim tek şey “Ben erkeğim ve erkeklerden hoşlanıyorum.” Etrafımdaki herkes gey olma durumunu hastalık olarak görüyordu, bende bunu böyle biliyordum.

Üniversiteye başlamamla başka bir hayata da adım atmış oldum. Artık evden çıkabiliyordum. Evim üniversiteden uzaktı. Üniversiteye gidip gelmem günde dört saatimi alıyordu. Ailem ders saatlerimi bilmediği için sabah evden çıkıyor, akşam dönüyordum. Bu arada Tahran’da bir LGBTİ partisine gittim. O partiye sadece geyler ve translar geliyordu. Geylerin içindeyken mutlu oluyordum, şunu görüyordum; ben tek başıma değilim, benim gibi olan insanlar var. Kendi içimdeki sıkıntı hala sürüyordu; “Allahım ben neden böyle oldum, neden benim çocuğum olmayacak.” diye hayıflanıyordum. Geylerin olduğu yerlere Şeriat memurları geliyordu, bir iki kere bu memurlardan dayak yedim. Annem haricinde aileden kimseye güvenemiyordum. Bir yerde garsonluk yapmaya baş-

MULTECI LGBTİ'LER

ladım, kimi zaman geceleri çalıştığım yerde kalıyordum. İş yerinde kaldığım için abimden dayak yiyordum, annem beni savunmaya çalışınca aynı şiddet bu sever anneme dönüyordu. Maalesef bizim toplumumuzda kadının yeri yok. Artık dayımda kalmaya başlamıştım, dayım benim gey olduğumu biliyordu. Bir gün oturduk, yaşadıklarımı anladığımı fakat okulumu ve ailemi hiçbir zaman bırakmamam gerektiğini söyledi.

Babamı hayatımdan çıkardım, benimle konuştuğunda en fazla küfür ediyor. Abim “Benim böyle kardeşim yok, top bir kardeş istemiyorum” diyor. 3 tane kız kardeşim var, arayıp soruyorlar, çok özlediklerini söylüyorlar. Kardeşlerim, fotoğraflarıma bakıp ağladıklarını söylüyorlar, birilerinin beni özlüyor olması benim için çok güzel bir duygu.

Garsonluk yaptığım kafeye bir gün bir gey geldi, ben ondan çok hoşlandım, sonrasında öğrendim ki partneri varmış. Bu kişi bir gün beni evine çay içmeye davet etti, bu arkadaşın LGBTİ aktivisti olduğunu öğrendim. Kendini Müslüman olarak tanımlıyordu ve bunun üzerine çalışıyordu. Ayetleri inceliyor ve bu ayetlerle Lut ve Levad’da söylenenlerin eşcinseller için değil, tecavüzcüler için olduğunu belirtiyordu. Ayetlerin içeriklerini büyük mollalara gönderiyordu ama hiçbir zaman bunlara yanıt alamıyordu. Sonrasında bu arkadaş beni başkalarıyla da tanıştırdı. Onlar da web ve blog yazarlarıydı. Bende blog yazmaya başladım sonra. Türkçe manası “Yağmurlu oğlan” olan bir takma isim kullanıyordum. Blogta yazmak beni mutlu ediyordu ama tam da bu süreçte iki kez tecavüze uğradım. İlkinde beş kişilerdi, beni öldüresiye dövdüler, tecavüz ettiler ve saçlarımı kestiler. Bir gün okul dönüşü servisten meydana indim, daha önce tanıştığım bir transı eli kolu yaralanmış bir halde meydana otururken gördüm, yanına gittim, kimse onunla ilgilenmiyordu. O anda kalbim çok acıdı. Onu evine götürmek içi bir taksiye bindik, yaşadığı mahalle çok tehlikeliydi. Korka korka yaşadığı eve girdim, onu odasına bırakıp bahçeye çıktım, o anda üç kişi beni kolumdan tuttu, odaya götürüp elimi kolumu bağladılar...

Bu olaydan sonra bir ay evden dışarı çıkamadım, üniversiteye

gidemedim ve aileme de hiçbir şey söyleyemedim. Bu olayı aileme söyleseydim hatalı olan ben olurdu, polise söyleseydim eşcinsel olan ben olduğum için hatalı yine bendim. İran’da eşcinselsen hiçbir hakkın yok, bu kadar... Bu bir aylık süreçten sonra tekrar arkadaşlarımla bir araya gelmeye başladım. Eşcinseller olarak hangi restorana, kafeye gitsek bir süre sonra orası kapatılıyordu...

Bir gün ailemle tartıştım, biraz hava alıp yürümek istedim. 2.5 saat falan yürüdüm. Lale parkı vardı, genelde oranın arkasında yürüyorduk, orada 2 tane Besiç², bana orada ne yaptığımı sordu, ben de hava almak için yürüdüğümü söyledim. Beni besiç odasına götürdüler, Besiçlerin her camide odaları vardı. Besiç odasında benimle biraz konuştular, sonrasında beni üç kişinin eline bıraktılar. Bana“Ya bizimle seks yapacaksın ya da seni cezaevine göndereceğiz.” dediler. Sonrasında caminin içinde bana tecavüz ettiler... Hayırlar Olsun Müslümanlara!

Üç hafta evden çıkmadım, sürekli ağlıyor ve sıkılıyordum ama yine kimseye bir şey diyemiyordum. Hem ailemden hemde dışarıdan korkuyordum. Kimse tutup da Besiçe karşı duramaz. Yine LGBTİ gruplarının içine girdim ama bu kez diğer seferlerden daha güçlü bir giriş yaptım. Her hafta toplantı alıyorduk, yeni katılımlarda oluyordu. Toplantılarda en çok da trans ve eşcinsel olmanın bir hastalık olmadığını anlatıyorduk. Bir de İran’da eşcinseller trans olmaya teşvik ediliyor, bundan dolayı eşcinsellik bir hastalık ve trans olunca bundan kurtulunacakmış gibi öğretiliyor. 17 Mayıs Uluslararası Homofobi ve Transfobi Karşıtlığı Günü için hazırlıklara başlamıştık, geceleri arkadaşlar evlerin önüne ve arabaların üzerine broşürler bırakıyordu. Bu işi yaparken arkadaşlar kendilerini çok iyi kamufle ediyordu çünkü şeriat memurları bunu gördükleri anda ölüm riskiyle karşı karşıya kalabilirlerdi. Arkadaşlarım benim için sen delisin diyordu ama ben canımdan korkmuyordum, gündüz vakti broşür dağıtıyordum. Koyu Müslüman görüntüsünde olan kişilere vermiyordum. Broşürü alanlardan bazıları arkamdan küfürler ediyordu. “Bu ibneyi tutun” diye arkamdan çok bağırıms-

2. İran Devrim Muhafızları Ordusu’nun bir alt koludur ve devlete çalışan gönüllü gençlerden oluşur.

MÜLTECİ LGBTİ'LER

lardır, o an hemen kaçıyordum. O zamanlar çok mutluydum, şunu görebiliyordum; bu broşürleri dışarıya da bıraksak eninde sonunda insanlar bunu görüp okuyorlardı. 10 Mayıs tarihinde başlayıp 21 Mayıs'a kadar bunları dağıtıyordum, gece gündüz demeden. Sonrasında İran'da LGBTİ için Milli Gün yaptık. O gün Gökkuşluğu bayrağını sırtıma bağladım ve 4 kilometreye yakın yürüdüm. Bu bayrağın ne olduğunu sorduklarında, kafası açık biriye LGBTİ bayrağı olduğunu söylüyordum, bunun tersi durumlarda çocuklara yardım için hazırlanmış bir bayrak diyordum. Çünkü bunu yapmak tam olarak hayatınızla oynamaktı. İki yıl önce yine 17 Mayıs'ta fotoğraflar falan çektik, bir hafta önceden toplantılar alındı. Gökkuşluğu motifli küpeler, kolyeler yaptık. Ve diyorduk ki 17 Mayıs günü bu gökkuşluğu temalı nesnelere elimizde olsun, gösterelim herkese. Bunu yapmak zordu ama gelecek için bunlar önemli adımlar olacaktı. Günün bitiminde eve dönerken, yolda broşür dağıtmaya devam ediyordum, birden Şeriat memurları çıktı ve beni yakaladılar. "Ben bunları para için dağıtıyorum, bunlar nedir bilmiyorum" dedim. Kendimi masum gösterdim ve kabul ettiler. Numaramı aldılar, "Yarın arayacağız geleceksin buraya." dediler. Ev adresimi aldılar, korkudan eve gidemedim. Arkadaşlarımı aradım, durumu anlattım ve bu olaydan sonra arkadaşlarımı hiç göremedim, hala o arkadaşlarım nerede, ne oldu bilmiyorum. Stresten sürekli dolaştım, büyükanneme, arkadaşlarıma, tanıdıklarına gittim. En son bir otele gittim, adım kayıtlara geçti. Buradan LGBTİ'lerin kaçış işlerini yapan birinin yanına geçtim. Görüştüğüm kişi beni İran'dan çıkarıp Türkiye'ye getirecekti. Nasıl olduğunu hala anlayamıyorum ama kaçakçı olan o adam ile görüşme yaptığımız esnada beni yakaladılar. Sipah³ ellerimi ve gözlerimi bağladı, "Ben bunları tanımıyorum, gezmek için buraya geldim" dedim. Oradan beni İhtilata⁴ götürdüler, orada dayak ve işkenceler başladı. 10 gün burada kaldım. Beni konuşturmak için dövüyorlardı ve bunu da videoya çekiyorlardı. Beni 2 metrekarelik bir hücreye kapattılar, bilincim yerinde olma-

3. İran'da Şeriat askerlerine verilen isim.

4. İran'da Polis Bilgi Merkezine verilen isim.

dığı için orada kaç gün kaldığımı hatırlamıyorum, 6-7 gün olabilir. Burada sadece su veriyorlardı, ellerim, ayaklarım ve gözlerim bağılıydı. Bu bir haftanın içinde bin kere öldüm ve dirildim. Tuvalete gidemediğim için üzerime işemiştim ve bu koku beni boğar hale gelmişti. Bu süre zarfında hala neden konuşmadığımı merak bile etmiyorlardı, kaldığım hücreye sadece ezan sesi koymuşlardı ve bu sestən nefret ediyordum. Benimle tek diyalogları ibne, haramzade gibi küfürler etmek oluyordu. Mahkemem görüldü ve hapishaneye yollandım. Hapse girişimde çok güzeldi, önce beni yaşlı mahkûmların yanına koydular, bunlar ya idamlık ya da müebbet hapis cezası almış kişilerdi. Bu koğuşa girdim ve iki dakika sonra kendimi çıplak buldum, kimi öpüyordu beni, kimi ısıırıyordu. Bu esnada 4 asker geldi ve beni çıkardılar bu koğuştan. Bu kez de bana bir şalvar giydirip 16 yaşından küçüklerin koğuşuna verdiler. Burada kalan mahkûmlar adam öldürme gibi nedenlerle buradaydılar ama benim “suçum” eşcinsel olmaktı. Bu koğuştta bütün işleri bana yaptırıyorlardı. Orada birisi bana telefon kartı verdi ve ben ailemi aradım. “Anne ben öldüm” dedim. Ağlamaktan konuşamıyordum. Annem “Nerdesin, ne oldu sana” diye sordu. Babamın bir akrabası vardı, Şeriat memuruydu ve çok söz sahibi biriydi. Annem ona Türkiye parasıyla 85 bin TL para ödedi ve beni içerden çıkardı. 2 aylık hapis dönemi bitti, 6 ay evden çıkmadım, bir kez bile telefonu elimde almadım. Sonrasında eşcinsel arkadaşlarımı telefonla aramaya başladım, kimse benimle görüşmek istemiyordu ve onlar açısından bu duruma hak veriyordum, benimle konuşmaları başlarını belaya sokabilirdi. Bir huzurevinde çalışmaya başladım. Bu arada eşcinselliğimden dolayı askerlikten muafiyetim geldi. Annem vefat etmesiyle daha da yalnızlaşmaya başladım. Sadece kız kardeşlerim benimle konuşuyordu, abim ve babam sadece küfür ediyorlardı ,çünkü ben ibneydim ve onlar ibneliği çok kötü bir şey olarak biliyorlardı. Huzurevinde kalan bir yaşlıyı evine götürdüler ve benim ona evde bakmamı teklif ettiler, bende bunu kabul ettim. Bu aile bana çok yardım ediyordu, özellikle de psikolojik açıdan. Benim eşcinsel olduğumu biliyorlar ve bunu hiç sorun yapmıyorlardı. Bu ai-

MÜLTECİ LGBTİ'LER

le ve dayım Türkiye'ye gelebilmem için bana yardım ettiler.

17 Mayıs'ta Türkiye'ye geldim. Geldikten 3 gün sonra Ankara'ya gittim, ASAM'a⁵ kaydımı yaptırdım. Yaşamak için Yalova şehrine gönderildim. Ama ben İstanbul'da yaşamaya başladım, çünkü Yalova'da tanıdığım hiç kimse yoktu. İstanbul'da tanıdığım bir arkadaşım vardı. Psikolojim çok kötü bir şekilde buraya geldim. İki hafta boyunca korkularım devam etti, evden sokağa bile çıkmıyordum. Sonrasında bir gün Taksim'de Zeliş ile tanıştım. O bana çok sıcak davrandı, beni derneklerle tanıştırdı. Arkadaşlığımız çok güzel devam ediyordu, Zeliş vefat edene kadar... Bu durum benim daha da moralimi bozdu. ASAM İstanbul birçok konuda bana yardımcı oldu, ASAM'da çalışan Işın Su isimli arkadaş her zaman bana destek oldu. Maalesef Türkiye'de de pekiyi şeyler yaşamadım; param, telefonum çalındı, tecavüze uğradım ama burada da devlet ve polis bu konuda bir şey yapmadı. 2-3 yerde çalıştım, para ödemediler, çalışma iznimde yoktu. Parasız kaldım, aç kaldım. Kötü diyemem ama burası da iyi değil. Tek bildiğim yılmadan LGBTİ hareketi için çalışacağım.

Ben eşcinselliği o kadar çok zor yaşadım ki hiçbir insan farklı olduğu için bu kadar azap çeksin istemiyorum.

5. (Association for Solidarity with Asylum Seekers and Migrants –Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği)

SUMA

Bir LGBTİ arkadaşını getir, seni serbest bırakacağız

Merhaba, ben Mısır'da doğdum. Hayatımın çoğunu orada geçirdim. 2 erkek ve bir kız kardeşim var. Annem sağ, babam 6 yıl önce öldü. Ben diğer insanlardan farklı olduğumu henüz küçükken fark etmişim ama benim gibi insanların olmadığını düşündüğüm için kendime bile gizliydim. 14 yaşındayken Mısır'da LGBTİ topluluğu olduğunu öğrendim ve ilk o zaman yalnız olmadığını anladım. O topluluğa katıldım ve arkadaşlar edindim. Birgün LGBTİ örgütünden bir arkadaşım ile bir konu hakkında konuşurken babam beni duymuş. Ve o gün her şeyi anladı. Babam çok sinirlendi. Beni dövmeye başladı. Darp edilmiş, kafa travması geçirmiştım. 28 gün hastanede kaldım. Bunun 6 gününü yoğun bakımda geçirdim. Bu olaydan sonra gidecek yerim olmadığı için tekrar eve dönmek zorundaydım. Babamla hiçbir şekilde konuşmuyorduk. Babamın anlattıklarından erkek kardeşim de etkilenmiş olmalıydı ki benimle hiçbir iletişim kurmuyor, konuşmuyordu. Annem ise bana inanıyordu, benim asla babamın söylediği gibi biri olmadığını düşünüyordum.

MÜLTECI LGBTİ'LER

du. Evde kalmak benim için çok zor olmaya başlamıştı...

Üniversite sınavını kazandım, hukuk fakültesine yerleştim. Hukuk Fakültesini kazandıktan sonra yeni LGBTİ örgütleri ile tanıştım ve çalışmalara katılmaya başladım. Bu sayede beni anladığımı düşündüğüm yeni arkadaşlar edinmiştim ama yaşam bizim için çok zordu. Devlet ve polis şiddetine maruz kalıyorduk. Mısır'da LGBTİ'yim demek bile senin suçlu olmana yetiyordu. Bir gün sokakta gezinirken Polis kontrolüne denk geldim. Kimliğime bakılmasına ve herhangi bir suç işlememiş olmama rağmen beni polis merkezine götürdüler. Orada LGBTİ olduğumu söylemem için birçok soru sordular ama dediklerini yapmadım. Çünkü biliyordum ki açıklasaydım beni mahkemeye çıkaracaklardı. Bu yüzden her türlü işkenceyi göze alırdım ama asla söyleyemezdim. Hukuk fakültesinden mezun olduktan sonra evden ayrıldım, kendi evimi tuttum. İşe başladım.

Hukuk okumama rağmen ticaret üzerine çalışan bir firmada yönetici olarak çalışmaya başladım. Çünkü avukatlık yapamazdım, benim için çok zordu. 6,5 yıl çalıştım. O dönem Mısır siyasi olarak karışmaya başlamıştı. 2011 yılının Eylül ayıydı, her şey kötüye gidiyordu. Ayaklanmalar ve devrim sesi yükselirken biz LGBTİ'ler de haklarımızı istiyorduk, bu yüzden alanlardaydık ama sonradan gördük ki maalesef biz LGBTİ'lerin payına düşen yine işkence ve cezaeviydi.

2012 yılında Mursi devrilmiş yerine Sisi gelmişti. O zamanlar LGBTİ'lere karşı cadı avı başlamıştı. İşler daha da kötüye gidiyordu. 2013 yılında Polis Merkezine götürüldüm ve dayak yedim. Kolum 3 farklı yerden kırılmıştı. En son dayaktan bayılmışım. Bir arkadaş yardımıyla avukat geldi. Avukatım ilk etapta öldüğümü düşünmüş. Polisler avukatıma beni artık götürebileceğini söylemişler. Hastaneye gittiğimde 6 saatlik bir operasyon geçirdim. Tabi ki bu yaptıklarının hiçbir yasal dayanağı yoktu ama o dönemde kimsenin yasaları dikkate aldığı da yoktu. Uyandığimde kolumu görünce çok mutlu oldum ve kahkaha atmaya başladım. Hastanedekiler delirdiğimi düşünüyordu. Ama gerçekten ölmediğime şükrediyordum.

Başka bir sefer, 2015 yılında hem iş arkadaşım hem de sosyal hayatta görüştüğüm en samimi arkadaşımı polis merkezine götürdüler. Ona da bana yaptıkları gibi işkence etmişler ve o fazla dayanamayıp çözülmüş. Bu sefer polisler arkadaşşıma şu teklifi sunmuşlar: bir LGBTİ arkadaşını getir, seni serbest bırakacağız. O da benim adımı ve adresimi söylemiş. Gözaltına aldıklarında bana da bunu teklif etmişleri ama ben yok demiş, inkâr etmişim. Evde olmadığım bir zamanda polisler kapıma dayanmış. Sonradan komşum aradı ve bana haber verdi. Polisler kapımı kırmışlar, komşuma benden kötü bahsetmişler ve benim trans olduğumu söylemişler. Ben olanları ayrıntılı öğrenmesi için avukat arkadaşımı gönderdim. Avukat arkadaşım polislere rüşvet vererek işin iç yüzünü öğrendi. Aynı gün bana olayları anlattıktan sonra bir daha evime gidemedim. Diğer bir arkadaşşımda o kadar çok dövülmüş ki oracıkta ölmüş...

Onlar benim her şeyimi almışlardı. En yakın arkadaşımı, yaşamımı, işimi. Bundan sonra Mısır'dan ayrılmam gerektiğine karar verdim. Nereye gideceğimi bilmiyordum, arkadaşşımda kalıyordum. Eve gidemedim, yaklaşık 15 gün arkadaşşımda kaldım. Arkadaşlarıma sorduğumda Lübnan'a gitmemi önerdiler ama orası da çok homofobik diye düşündüm. Türkiye'ye önceden gelmişim ve buraya gelmeye karar verdim. 3 gün vize almak için uğraştım. Yaklaşık 2000 Türk lirası ödedim. Türkiye'ye gelince bu kez farklı yönden acı çektim. İlk olarak Ankara'ya geldim ve mülteciler için bir yer var mı diye sordurdum. Korkuyordum, sürekli ağlıyordum. Kimseyi tanımiyordum. Valizlerim İstanbul'a gelmişti. Bana İstanbul'a gitmem gerektiği söylendi. Ben o durumda herhangi bir şehre gidebilirdim, yeter ki güvenli olsun. Öyle de yaptım. İstanbul'a geldim.

Türkiye Avrupa'ya gitmek için köprü ülke, ama oraya gitmek için Türkiye'de nerede kalacağım belli değil. İstanbul'a ve ASAM'a gitmem gerektiğini söylediler. ASAM'a gittim ve olanları anlattım. Yardım istedim ve onlar da bana çalışmam gerektiğini söylediler. Kimlik almak için emniyete gittim ve bana kira makbuzu ile gelmem gerektiğini, aksi takdirde kimlik veremeyeceklerini

MÜLTECI LGBTİ'LER

söylediler. Buraya geldiğimde her şeyimi satmıştım ve biraz param vardı. Bir daire kiraladım ve paramın çoğunu buna yatırdım.

Emniyete gittim, kimlik aldım. Param bitmişti. Ramazandı, oruç tutuyordum, çok açtım, yiyecek yiyemiyordum, sadece su içtim 5 gün boyunca. ASAM'a tekrar gitsem bile ulaşım param yoktu. Telefonumda internet vardı, kendi ülkemden iş arkadaşım benimle kontak kurmuştu. Her gün arardı, fakat ben utanırdım ondan para istemeye. O beş günün sonunda sesim arkadaşşıma o kadar güçsüz gitmiş ki bana "Bir şey mi var?" dedi ve ben de o an ağlamaya başladım. Ona olanları anlattım ve bana ona neden bundan bahsetmediğimi sordu. Kimseyi üzmem istemediğimi söyledim, bana para gönderdi. Ancak o şekilde bir şeyler alıp yiyebildim. Ulaşım için kart aldım ve tekrar ASAM'a gittim. Bana pek bir şey yapamayacaklarını ve yurt dışı için görüşmenin en erken 9 ay sonra olacağını söylediler. Türkiye'ye Haziran'da gelmişim ve benim görüşmem nisanda olacak. Bunun çok uzun bir zaman olduğunu belirtmememe rağmen hiçbir şey yapamayacaklarını söylediler.

Bana 9 ay için verdikleri para sadece 80 liraydı. Her 2 haftada bir Emniyete gidiyor, parmak izi veriyordum. Fakat asıl problem geçen aralık ayında oldu. Emniyet bana İstanbul'dan ayrılmam gerektiğini söyledi. Başka bir şehre gitmeliymişim. Fakat gidecek param yoktu.

Şoktaydım. Neden diye sorduğumda ise yasaların ve prosedürün böyle olduğunu söylediler. Uşak'a gittim. Uşak Emniyet Müdürlüğü yeniden kaydımı yapmak için benden kira kontratı istedi. "Sokakta kalacağım, gidecek bir evim yok, ev tutacak param da yok." dedim. "Yapacağımız bir şey yok" dediler ve beni gönderdiler.

Uşak çok dindar bir şehir, sokaklardaydım. Yaklaşık olarak 5 saat boyunca sokaklarda yürüdüm. Sokakta yürürken transfobik saldırıya uğradım, dayak yedim. Tekrardan Emniyet Müdürlüğüne gittim, burada şiddete maruz kaldım dememe rağmen hiçbir şey yapılmadı. İstanbul'a döndüm. Kimlik başvurusu için 7 gün beklemek ve istedikleri kira sözleşmesini yapmak zorundaydım. Bir arkadaşşımdan borç para buldum ve Uşak'a geri döndüm. Otelde kaldım ve on-

ların istediği makbuzu verdim. Emniyet Müdürlüğü beni, 6 ay sonra gel ancak o zaman kimlik verebiliriz deyip geri gönderdi.

Çaresiz bir şekilde İstanbul'a döndüm ve hâlâ kimlik için bekliyorum. Şu an İstanbul'da çalışıyorum. Kiralık bir evde oturuyorum. Ara sıra Mısır'daki arkadaşım bana para gönderiyor. Seks işçiliği yapmıyorum, yapmak da istemiyorum. Ben seks işçiliğini bir seçenek olarak dahi görmek istemiyorum.

İstanbul'da şimdi Mülteci LGBTİ'ler topluluğumuz var. Toplantılar alıyor, sorunları konuşuyoruz. Toplantılara ben de katılıyorum. Şu an da gurubun sözcülüğünü/liderliğini yapıyorum. Topluluk olarak planlarımız var, çalışıyoruz. Birçok LGBTİ örgütü ile bağlantılarımız var. Bizim yaşadığımız sorunları yaşamamasınlar diye buraya gelmek zorunda kalan Mülteci LGBTİ'ler için çalışmalar yürütüyoruz. Genelde barınma, geçinme, sağlık ve hukuki işlemler üzerine çalışmalar yapıyoruz. Yeni arkadaşların hayatını kolaylaştırabilmek, adaptasyonunu daha iyi sağlamak amacıyla onlara Türkçe, İngilizce ve Bilgisayar kursu veriyorum. Ayrıca kendi aramızda maddî manevî yardımlaşıyoruz. Geçenlerde bir trans arkadaşımız ailesi tarafından darp edildi. Bizler de grup olarak ona destek çıktık.

Buraya geldiğimden beridir birçok şey yaşadım. Türkiye'nin de LGBTİ haklarında çok geri olduğunu gördüm. LGBTİ Pride olacağını öğrenince çok sevinmiş ve heyecanlanmışım. Polisin saldırılarını gördükten sonra çok üzüldüm. Burada da devlet LGBTİ sorunlarıyla ilgilenmiyor.

NADİR

Polis dizi dizi arabalarla partinin kapısında koruma ordusu oluşturuyordu

Ben Nadir. Suriye Savaşı başlamadan önce Suriye’de turizm bölümünde okurken, Humus’ta yaşıyordum. Kendimi 12-13 yaşında homoseksüel olarak tanımlamaya başladım. O sıralarda ağır bir inkâr sürecinden geçerken, diğer yandan cinsel hayatım başladı. Yönelimimi inkâr ettiğim için 14-21 yaş sürecinde psikologlardan destek alıyordum. Benim için oldukça sancılı bir süreçti.İlaç tedavisi gördüm. Elektroşoktan, porno seyrettirip hemen arkasından babamın fotoğrafını göstererek vicdan azabı duymama yol açacak kadar oldukça geliştirilmiş, açık açık işkence anlamına gelen “tedavi” yöntemlerine de maruz kaldım. Bir dönem bir şeyhe gittim. Şeyh, beni altı ay içerisinde “iyileştireceğini” vaatediyordu. Dördüncü aydan sonra da iyileştiğimi söyledi. Artık benim de yeni gelen bir geyi “iyileştirebileceğimi” düşünüp beni görevlendirdi. İki ay sonra ikimizin arasında bir ilişki başladı. Bu süreçte eşcinselliği hep

Arapça kaynaklardan araştırmıştım, Arapça kaynaklar eşcinselliği sadece kötülüyordu. Sonra İngilizce kaynaklardan araştırmaya başladım ve tabii bu beni bir rahatlama evresine soktu.

Öncelikli olarak kendimle barışık olmam gerektiğini öğrendim. En son psikoloğa gittiğimde genç bir kadınla tanıştım. Onunla yakınlaştık. Öpüştük; ama cinsel ilişkiye grime isteğim olmadı. Sonra tekrar buluşuruz, dedi bana. Bunu psikoloğa anlattığımda, psikolog büyük bir sevinçle “Tebrikler! Evet, artık heteroseksüelsin!” dedi. Seanstan çıktığımda üstümde çok büyük bir baskı hissediyordum ve birden yolun ortasında “Ben geyim! Ben geyim!” diye bağırma-ya başladım. Kendimi çok rahatlamış hissetmiştim. Bir daha da psikoloğa gitmedim. Humus tutucu bir şehirdir. “Her şey homoseksüele karşıdır”. İlköğretimdeki karma eğitimden sonra, 12-13 yaşlarında eğitimde cinsiyet ayrışması başlar, erkeklerle kadınlar ayrı okullarda eğitim görür. Ortaokulda 32 öğrenciydik, sınıfımdaki 29 çocukla cinsel ilişkiye girmiştim. Böyleydi, hepimiz birbirimizle beraber oluyorduk, büyüyünce de bir kısmımız hiçbir şey olmamış gibi heteroseksüel olarak yaşamlarına devam ediyordu. Suriye yasaları eşcinselliği “tabiata aykırı fiiller” olarak görüyor. Haliyle polis baskısı da oldukça fazla. Yakalandığımda tehdit ve gasp ediliyordun. Bu yalnızca geylere uygulanan bir muamele...

Gey partileri yapılıyordu. Polisin buradaki tutumu da ikili. Eğer partiyi düzenleyenlerin yukarıdan tanıdıkları varsa partide “genel ahlâka aykırı” ne olursa olsun, polis müdahale etmediği gibi dizi arabalarla partinin kapısının önünde koruma ordusu oluşturuyor. Eğer partidekilerin otoriteyle bir ilişkisi yoksa parti ne kadar “düzgün” olursa olsun partiyi basıyorlar. Ben de 18 yaşında böyle bir parti düzenledim, partide uyuşturucu ve seks yoktu, normal bir partiydi. Polis gey partisi olduğunu anlamadığı için gitti. Gey olarak her zaman yeraltında ve dolapta kalmalısınız.

Suriye Savaşı başlangıcındaki isyan bir devrimin başlangıcıydı, LGBTİ’ler de bu devrime katıldı. Sonra hükümet tarafından “Acil Durum Yasası” çıkarıldı, bu yasa polise sivilleri vurma hakkı verdi. Bunun üzerine halk kendini korumak için silahlanmaya başladı.

MÜLTECİ LGBTİ'LER

Özgür ordu grupları Nusra ve DAİŞ'e evrildi. Devrimden sonra iki arkadaşım öldürüldü. Biri ensesinden bıçaklanmış olarak bulundu. Ailesi korkmuş ve olayın üstüne gideceğine, üstünün örtülmesi için elinden geleni yapmış. Diğer arkadaşım da ordudan kaçmış. Ölümlüyle ilgili hiçbir bilgi alınmadı. Rejim geylek için ne kadar tehlikeliyse, İslami gruplar için de öyle, hatta İslami gruplar için daha "tehlikeli" bile denebilir, çünkü eşcinsellik şeriat'a aykırı.

Suriye'den kaçtıktan sonra ilk önce Mısır'a gittim, bir yıl kadar orada kaldım. Orada da devrimi gördüm. Ürdün'e kaçtım. Ürdün, tamamen İslami gruplarla doluydu. Mısır'da üniversiteye gittim, psikoloji okudum. Bazı Mısırlılar Suriyelilere saldırıyordu, bana da iki defa saldırdılar. Ürdün'de de güvende değildim. Sokağın ortasında İslami gruplar saldırıyor ve "seni öldürürüm," diye tehdit ediyorlardı. 5 Mart 2014'te Ürdün'ü terkettim. Suriyelileri kabul etmiyorlarmış. Mısır'a mı gitsem Türkiye'ye mi, diye sordum kendime. Mısır, ucuz ve orada Arapça konuşuluyor; Türkiye ise pahalı ve Türkçe konuşuluyor. Sonra Türkiye'ye geldim. Arkadaşlarım kırk beş günlüğüne Tarlabası'nda küçük bir evde beni ağırladılar. Suriyelilerle yaşayacağım başka bir eve geçtim, ama onlarla da problem yaşadım. Politika konuşmak istemiyorlar, sadece dinden bahsetmek istiyorlardı. İki aylığına Şişli'ye taşındım. YDS için başvurudum, yeterli derece yapamadım. Çalışmaya başladım ve okulu terketmek zorunda kaldım.

Son olarak, Türkler Suriyelilere çok kötü davranıyor. Çalışırken ve sokakta broşür dağıtırken başta birileri gülümseyerek yaklaşıyor, nereli olduğunuzu sorup Suriyeli cevabını alınca yüzleri asılıyor ve tepki veriyorlar. Bu durum çok onur kırıcı. Norveç'e yerleşmeyi ve şansım yaver giderse psikoloji okumaya devam etmeyi düşünüyorum.

İLYAS

İŞİD bizleri silahla taramaya başladı

Ben İlyas, Suriye'nin başkenti Şam'da doğdum, 21 yaşında bir Süryani'yim. 20 yıl boyunca Suriye'de yaşadım. Fakir bir bölgede büyüdüm. Bu yüzden okula gidemedim. Sadece ilkokula kadar okudum. İlkokuldan sonra okuldan ayrılmak zorunda kaldım, çünkü annem ve babam çok yaşlıydı. Evde çalışabilecek bir tek ben vardım ve çalışıp aileme bakmak zorundaydım. Bir süre kilisede kaldım. Kilisede bize eğitim veriyorlardı. İngilizce ve Almancayı orada öğrendim. Annem, babam ve kardeşlerim hâlâ Suriye'de yaşıyor. Bir kız kardeşim de Avusturya/Viyana'da yaşıyor. Askerlik yaşımın geldiği dönemde patlak veren iç savaşta askere gitmek istemiyordum. Bu yüzden asker kaçağı olarak yaşamaya ve ailemin yanından ayrılarak başka yerlerde geçici olarak kalmaya başladım. Savaş başladığı zaman çok fazla baskınlar ve çatışmalar oluyordu. Şam'daydım. İŞİD (DAEŞ), Esad ve Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) birbirleri ile savaşıyordu. Asker kaçağı olduğum için arkadaşımın evinde kalıyordum. Arkadaşlarla kart oyunu oynuyorduk, birden bir gürültü geldi. Fakat biz bunları işitmeye alıştığımız için başta umursamadık, sonrasında birden kapı açıldı ve İŞİD bizi silahlarla

MÜLTECİ LGBTİ'LER

taramaya başladı. Sonrasını hatırlamıyorum. Daha sonrasında öğrendim ki arkadaşlarımın hepsi ölmüş. IŞİD hepimizin öldüğünü düşünüp evi terk etmiş. Sonrasında ÖSO bulunduğumuz yere gelmiş ve yaşayıp yaşamadığımızı kontrol etmişler. Kalbim hâlâ attığı için beni Ürdün Hükümeti'ne teslim etmişler, ardından Ürdün'de bir hastaneye götürmüşler. 9 gün boyunca yoğun bakımda kalmışım. Toplamda iyileşmem de 1 ayı buldu. Sonrasında orada ki askerlerden öğrendim bütün olup biteni... İyileştikten sonra Suriye'ye dönecektim. Ben de Lübnan'a geçtim. Orada bir yıl kadar kaldım. Bir otelde çalıştım. Lübnan dahil çoğu yer Suriyelileri istemiyordu. Her gün daha fazla insan Suriye'den gelmeye başlayınca Lübnan Hükümeti de keyfi bazı belgeler istemeye başlamıştı. Bu belgelerin çoğunu da ancak parayla alabiliyordun. Bu yüzden Lübnan'da yaşayan Suriyeliler gibi ben de çok zorlandım. Lübnan'da daha fazla yaşayamayacağımı anlayınca Türkiye'ye, İstanbul'a geldim. Türkiye geldikten sonra restaurantta çalıştım. Taksim'de 2 hafta kadar çalıştım. Sonrasında özel bir sebepten dolayı işi bırakmak zorunda kaldım. Kendimi Biseksüel olarak tanımlıyorum. Suriye'de iken hiçbir şey yapmaya cesaretim yoktu. Daha önce de sadece içimde kadınlar gibi erkeklere de ilgi duyuyordum, ama Suriye'deki diğer eşcinseller gibi ben de saklıyordum çünkü yaşadığım bölge böyle şeylerin yaşanmasına asla izin vermezdi. İnsanlar bu durumda olanlardan nefret ederdi. Bu duygularımı yıllarca sadece kendi içimde yaşayabildim. Buraya geldikten sonra durum biraz daha değişti ve bazı ilişkilerim oldu. Biseksüel olarak toplum tarafından çoğu zaman "kararsız" ya da "her önüne gelenle beraber oluma" algısı çok yanlış. Artık çok fazla umursamamaya çalışıyorum. İstanbul'a geleli birkaç ay oluyor bu yüzden çok çevrem yok ama burada da LGBTİ'lere karşı çok büyük önyargılar var maalesef. Şimdilik burada yaşamak istiyorum ve fırsatım olsa annem ve kardeşlerimi de yanıma almak istiyorum. Onlarla neredeyse her gün konuşuyoruz ve onları gerçekten çok özledim. Bundan sonra kendimle ilgili bir şeyleri saklamadan sadece daha özgür yaşamak istiyorum ...

MARTHA

O zaman anladım homofobi ve transfobinin dininin olmadığını

Merhaba adım Martha. İran'ın Arog şehrinde doğdum, 29 yaşındayım. Kendimi transgender olarak tanımlıyorum, operasyon geçirmedim. İran'daki kanunlar gereği transgender'im. Zaten İran'da kimlik değiştirmek istiyorsan önce ameliyat olmalısın. İran'dan ayrılmamın bir sebebi de bu.

İran'da lise bittikten sonra üniversitede inşaat mühendisliği okumaya başladım. Üniversitede sadece saçlarım uzun olduğu için birçok kez fiziksel ve psikolojik tacize uğradım. Okula başladıktan 2-3 ay sonra baskıya dayanamayıp üniversiteyi bıraktım. Buna benzer olayları çocukken, ilkokula başladığım dönemde de yaşadım. Sırf okula devam edebilmek için kendimi daha fazla “erkeksi” görünmeye zorluyordum.

Üniversiteyi bıraktıktan sonra kendimi boşlukta hissediyordum. Aileme açık olmadığımından onlar beni sorumsuz olmakla suçluyorlardı. Daha fazla baskıya dayanamayıp askere gitmeye karar verdim. 10-15 gün kaldıktan sonra askerden kaçtım. Askerlikten kaçtım.

MÜLTECI LGBTİ'LER

ğımı öğrenince ailem daha da üzerime gelmeye başladı. Askere tekrar gitmem için baskı yaptılar. Fakat bu benim için mümkün değildi. Kendimi oraya ait hissetmiyordum. Her şeye rağmen ailemin zoruyla askerliğe geri döndüm ve bitirdim.

Askerden sonra doktora gittim fakat onlar bana sürekli ameliyat sürecinden söz ediyorlardı. Kendime ancak kendimin yardım edebileceği ve bu durumun belki de geçici olacağı düşüncesi ile evlenmeye karar verdim. Evlendikten sonra her zaman aptal ve sorumsuz bir “koca” oldum. Bir süre sonra boşanmaya karar verdim. Boşanma kararımı ve kendimle ilgili öncesini de eşime anlattım. Eşim sorun çıkarmadı, boşandık.

Bu kadar bocalamışken artık İran’da kalmak istemiyordum. İran’da hayat benim için hep gizlilikti. İran Hükümeti aslında transseksüelleri de benimsemiyor, bu sadece bir yasadan ibaret ve İran’da operasyon geçirmeyen biri yeni kimlik alamaz. İran’da herhangi biri gey, lezbiyen ya da transgender olduğunu kesinlikle söyleyemez. Benim gibi kimliği erkek dış görünüşü kadın olan biri için yaşam çok zor olurdu, terörist bile zannedilebilirdim.

İran’dan ayrılma kararı aldım. Önce Ermenistan’a gittim, orada bir trans arkadaşla tanıştım. Bana burada da LGBTİ yaşamın çok zor olduğunu ve iş bulamayacağımı söyledi. Ermenistan Türkiye’ye göre daha küçük bir ülke, kendimi orada daha güvenli hissedeceğimi düşünüyordum, ama olmadı. Ermenistan çok homofobik ve transfobik bir ülke. O zaman anladım homofobi ve transfobinin dininin olmadığını.

İran’dan 1000 dolar para ile ayrılmıştım ve oraya bir daha asla dönemezdim. Ya başka bir ülkeye geçecektim ya da intihar edecektim. Türkiye’ye gelmeye karar verdim ve İstanbul’a geldim. Paramın yeni bir hayat kurmak için yeterli olmadığını farkındaydım ama yapacak çok da bir şeyim yoktu. İstanbul’a geldiğimde önce Beşiktaş’ta bir otelde kaldım, kıyafetlerimi alıp Taksim’e gittim. Orada tıraş oldum ve kadın kıyafetlerimi giydim. Otele dönünce resepsiyondakiler şok oldular ve benim burada kalamayacağımı söylediler. Taksime gitmemi, orada bana daha uygun oteller bulundu-

ğunu söylediler. Gey barlardan, derneklerden çevre edinmeye başladım. Bir yandan da iş bulmak için uğraşıyordum. Seks işçiliğinin bana uygun olmadığını biliyordum, çünkü bedenim çok erkeksiydi.

SPOD'a (Sosyal Politikalar Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneği) gittim, orada arkadaşlarla tanıştım. Dernekdeki arkadaşlar beni İranlı olan Resul'le görüşmem için yönlendirdiler. Resul bana burada kalmamın tehlikeli olduğunu ve Kanada'ya ya da Amerika'ya gidebileceğimi söyledi. Önce inanmadım, ancak 2 yıl içerisinde gerekli prosedürleri tamamladıktan sonra gidebileceğimi söyleyince ikna oldum. Resul'ün de desteğiyle Denizli'ye gittim.

19 aydan bu yana da Denizli'de yaşıyorum. Ailemin, ne kimliğim ne de nerede olduğum hakkında hiçbir bilgisi yok şu an. Denizli' de kaldığım süreç içerisinde Facebooktan bir trans ile tanıştım. Kendisi Amerika' da yaşıyor. Sonra daha çok irtibat kurunca ve Skype'den da görüşünce sevgili olduk. Amerika' ya gidince göreceğiz birbirimizi. Amerika için başvurduğumda bu 2 yıllık süreçte Türkiye'de kalmam için sadece 300 TL verdiler. Bir dernekten de sağlık muayenem için ayda 150 TL para alıyorum. Epilasyon için ise bir arkadaşım yaklaşık 500 TL verdi.

Türkiye'de kötü ve zor günler yaşadım. Ama hep dikkatli olmaya çalıştım. Geceleri dışarı çıkmıyordum. Çünkü özellikle geceleri sokakta hakarete maruz kalıyorsun, ama bunu kime şikâyet edebilirsin ki? Polise mi? Ben yine de kendimi şanslı görüyorum, iyi insanlar çıktı karşıma. Eğer Türkiye'de kalıcı olarak yaşayacak olsaydım Eskişehir, Denizli ya da İzmir'de yaşamak isterdim ancak yine de Türkiye' de yaşamak istemem. Bence Türkiye sadece kötünün iyisi; işin yok, kimliğin yok...

EZDİYAR

Aşık olmadım ama IŞİD'li olmuş

İsmim Ezdiyar, 19 yaşındayım. Haseki'de doğdum ama Halep'te yaşadım. Babam ve annem Kürt. Bir ablam ve bir abim var, üç kardeşiz. Ben 1 yaşındayken babam vefat etmiş. Annemin ailesi Halep'te olduğu için babam öldükten sonra Halep'e gittik, orada yaşamaya başladık. Aslında şöyle söyleyeyim; çocuklukta “normal” bir hayat yaşadım, sadece babam yoktu. Babasız büyümek de benim için o kadar sıkıntı değildi. Sağ olsun, annem bize hem babalık hem de annelik yapıyordu. Güçlü bir annem var, hiçbir şeyimizi eksik etmedi. Elhamdülillah babamdan kalan bir arsamız da vardı, oradan para düzenli geliyordu, evimiz kirada olsa, geçiniyorduk. Büyüyüp okula başladığım zaman iyi durumdaydım. Arkadaşlarımla arasında da sevilen bir çocuktum. Ben de arkadaşlarımla ve okulu, okumayı çok seviyordum. Annem için okul çok önemliydi. Ama lise 1'de bırakmak zorunda kaldım. Türkiye'ye gelince anneme eşcinsel olduğumu söyledim. Alışmakta biraz zorlandı. Önce kabul etmek istemedi. En sevdiğim arkadaşımın adı Amed. Amed, 7. sınıftan beri arkadaşım. Şu an Avrupa'da yaşıyor. Geçen seneden

sürekli çalıştığım için eskisi kadar çok konuşamıyorum onunla. Beylikdüzü'nde bir şampuan fabrikasında çalışıyorum, temizlik ürünleri üretimi yapıyoruz. İşimi, çalışma arkadaşlarımı seviyorum. Sevmediğim kimse yok.

Halep'teyken hiç çalışmadım, Türkiye'ye gelince çalışmaya başladım. Oradayken sadece okuyordum. Okul dışında dans kulübü vardı, dans ediyordum. Yirmi dört saat televizyon karşısındaydım. İngilizce, Arapça, Kürtçe –Kürtçe o kadar iyi değil– ve Türkçe biliyorum. Okulda da Fransızca öğreniyordum, biraz da Fransızca biliyorum diyebilirim.

9. sınıftaydım. Tunus'ta olaylar başladığında herkes haberlerde izliyordu. Bir kişi vardı:“Buazizi” Kendini yakan çocuk. Buazizi okulu bitirdi; ama çalıştırmadılar, mesleğini yapmasına izin vermediler. O da seyyar satıcılık yapmaya başladı. Polis onu gözaltına aldı. Buazizi de dışarıya çıktığında tüm bunları protesto etmek için kendini yaktı. Halk isyan etti! Buazizi'den sonra Tunus'ta Yasemin Devrimi başladı. Annem doğduğumdan beri şunu söyler: “Bu halk, bu hükümet, bu hayat çok kötü. Burada yaşama. Burası güzel değil...” Babam kitapçıydı, aynı zamanda yazardı. Fikirleri çok güzeldi, iyiydi. Babam annemi bilinçlendirirdi, annem de bizi. Bir keresinde de şöyle demişti:“Özgür olun yeter, dine mesafeli durun, büyüyünce siz kendi hayatınızı seçeceksiniz.”

Suriye ve Türkiye arasındaki farklılıklar ve benzerlikleri gözlemliyorum burada. Gördüğümü, yaşadığımı söyleyebilirim kitim Arap coğrafyasında diktatörlük hüküm sürüyor. Şu an Suriye'de hayat yok. Halk sessiz, korkmuş, sinmiş durumda. Hükümet çok sert ve insan hakları yok! Türkiye'de durum biraz daha farklı. Ben “Erdoğan diktatör” diyemiyorum, çünkü adamı tanımıyorum; ama baktığımda görebiliyorum ki Türkiye'deki hükümet de çok kötü. Sizin de yaşam hakkınız yok bir kere, burada hayat yok.

Suriye'de bir gün çocuklar okulda duvarlara “Hürriyet”, “Özgürlük” gibi kelimeler yazmışlar. Biliyorsunuz çocuklar televizyonda izliyor ve gördükleri anında zihinlerine giriyor. Çocuklar bunları yazdıktan sonra polisler almış onları. Olay Şam'a yakın bir yerde

MÜLTECİ LGBTİ'LER

olmuş. Polis, çocukların tırnaklarını sökmüş ve çocuklara işkence yapmış, sonra da öldürmüşler. Öldürülen çocukların anneleri, babaları “çocuklarımız nerede,” diye sorduklarında polis:“Çocuklarınızı unutun. Artıkyoklar. Çocuk yapamıyorsanız da ben buradan sizin kadınlarınıza birini göndereyim, o size çocuk yaptırır,” demiş. Zaten sonrasında protestolar başladı...

2010 ve 2011 yılları arasında çok insan öldü. İnsanlar, arkadaşlarının ailelerinin öldürüldüğü yerde, yine aynı şehirde, ölümleri protesto ettiler. Sonra o insanları da öldürdüler. Polisler Dar'a'yı çembere aldılar, şehre kimse girmesin ve çıkmasın diye. İnsan donup kalıyor“nasıl böyle bir şey yaparlar,” diye... Diktatörlük işte! Katil bir hükümet.

Sonra başka şehirlerde de protestolar başladı, en son Halep'e sıçradı. Bunun elbette bir nedeni var: Halepliler korkuyorlardı. Bizim oranın çocukları, gençleri fazla korkmuyorlardı. Aynı şekilde bizi öldürecekler, diyorlardı ama korkmuyorlardı. Abim ve ablam da protestolara katılıyorlardı. Sokağa çıkıyorlardı ama polis bir müddet sonra herkesi dağıtmaya başlıyordu ve silah kullanıyordu. Protestostalar esnasında birçok insanı yakaladılar ve öldürdüler. Arkadaşım Amed de protestolara katılıyordu. Ben yalnızca bir kere gittim. O zaman da okuldan kaçtım. Ablam üniversiteden, abim de kurstan kaçarak gelmişti.

Suriye'nin her yerinde savaş var, ama bizim yaşadığımız yerde, Halep'te, yok. Mesela, Şeyh Maksut'ta bir sorun oldu; ama Eşrefiye'de yok. İnsanlar normal bir şekilde hayatlarına devam ediyor. Tabii sonra muhalifler geldi, biz çıkmak zorunda kaldık. Muhalifler, PYD/YPG sivillere yönelik saldırı olmasın diye çatışmıyor mesela; ama diğerleri öyle değil. Esad ve muhaliflerin gerilimini anlatmak gerekirse, rejim güçlerinin olmadığı bölgelere muhalifler geliyor. Muhalifler oraya gelince ve hakimiyet kurmak isteyince Esad uçakları da orayı bombalıyor. Muhalifler kimler? Yakınlarını kaybedenler, rejimden memnun olmayanlar, vs,..

Ben eşcinselliğimi 16 yaşına dek keşfetmedim.

9. sınıfa başladım. Erkek lisesine gidiyordum. Dini bir eğitim

de almıyorduk ama biliyorsunuz, insan o yaşlarda ergenliğe giriyor; bir şeyleri tecrübe etmek, denemek istiyor. Sınıfta yanımda bir arkadaşım vardı, eşcinseldi sanırım. Bazen hareketlerinden anlıyordum ve bu hoşuma gidiyordu. Ona aşık değildim, sanırım o da bana değildi. O zaman çok samimi olduk ama sonrasında bir şey olmadı. Bir gün sosyal medyada ona denk geldim. İŞİD'li olmuş hatıta bazı eşcinselleri binadan atıyorlar ve diğer insanlara seyrettiriyorlar. İŞİD'de sadece eşcinseller yok, kadınlar da var. Örgütün içinde bir sürü arkadaşım var. Hatta bir arkadaşım vardı, adını söylemeyeceğim, İŞİD'in hapisanesine girmiş. Ona tecavüz etmişler. Arkadaşım ona tecavüz eden kişiye:“Beni buradan çıkarmazsan senin eşcinsel olduğunu onlara söyleyeceğim,” deyince ; arkadaşımı bırakıyorlar. Şu an Almanya'da yaşıyor... Bahsettiğim, yakınlaştığım sıra arkadaşıma gelince; dediğim gibi aşık olmadım, ama hoşlanıyordum ondan. Bana öyle davranmasından hoşlanıyordum ve o zaman şöyle düşündüm:“belki ben de eşcinselim”. İnternette porno sitelerine girdim. Heteroseksüel porno izledim. Porno, pornodur.Başlarda zevk alıyordum da. Sonra aynı sitede gey porno larını gördüm. Girdim, erkek erkeğe öpüşüyor, sevişiyorlardı. Hoşlandım. Hoşuma gitti. Bir gün parkta otururken arkadaşım Amed'e izlettim. Amed, “Şaka gibi! Gey misin oğlum,” dedi, “evet, geyim,” dedim. Yakın arkadaşlarımdan hepsi eşcinsel olduğumu biliyor. Amed'e eşcinsel olduğumu söyleyince, “senin sevgilin oldu mu,” demişti. Bir tane oldu. Cinsel bir şey yaşamadım. Gey olduğum için değil, zaten aşk bana saçma geliyor. Amed yine iyi karşıladı, diğer insanlara bakıyorum ve bizlerden nefret ettiklerini görüyorum... 13 yaşındayken, heteroseksüel pornosu izliyordum; ama herkese “gey ne demek,” diye sorunca “çok kötü bir şey” diyorlardı. Annem çocukluğumdan beri der:“Herkesin fikrini takip etme, çünkü herkes aptal burada.”

Babamın ailesi Halep'te değil, Haseki'de, Serekani'de sınırdalar. Biz yazları gidiyoruz oraya. Bayramda da Haseki'ye gittik ama geri dönemedik, çünkü muhalifler Serekaniye'ye geldi. Böylece savaş başladı. Savaşın başlayacağı gece biz uyuyorduk. Gece bir-iki civa-

MÜLTECİ LGBTİ'LER

rı. Silah seslerine alışmıştık. Serekaniye zaten köy gibi. Bizim ev sınıra çok yakın. İki cadde falan. Sabah olunca sınırı açtılar, biz geçtik. Urfa'ya geldik. Orada bir akrabamız var, onun yanında bir-iki ay kadar kaldık. Sonra başka bir ev tuttuk. Urfa halkı bizden hoşlanmıyordu. Yaklaşık bir sene Urfa'da kaldık, iki senedir de İstanbul'dayız. Yılbaşında geldik. İş bulma imkanımız daha zor olmasına rağmen bir sürü işte çalıştım. Lokantalarda çalıştım, kafelerde çalıştım. Türkiye'ye gelince daha çok kabullendim kendimi, yönelimimi. Youtube'da izliyordum; “Gey insanlar nasıl yaşıyorlar,” diye. Youtube'daki gey kanallarını izliyordum sürekli. LGBTİ'ler hakkında konuşuyorlar mesela, o zaman nefret edilecek biri olmadığınızı, kötü bir şey yapmadığınızı ve kendinizle barışık olmanız gerektiğini anladım.

Bir gün annemle geziyorduk. Oturduk. Ne hakkında konuştuğumuzu tam hatırlamıyorum ama konu transeksüellerdi. Konuyu ben açtım. Çünkü annem böyle konuşmaz, düşünmezdi. Bülent Ersoy hakkında konuştuk. Ben “iyi birisi bence,” dedim, “kendi hayatını yaşıyor”. Anneme neden bunu sorun olarak gördüğünü sorunca; “sorun olarak görmüyorum,” dedi. Sonra bana; “Sen de mi öylesin?” diye sorunca ben de “evet,” dedim, “ben de öyleyim”. Kalktı güldü. Şoka girdi. Anneme, “Anne ben geyim,” diyemedim. Çünkü onu söylemek daha zor geliyor. Sadece “evet, öyleyim,” dedim. Konuşmamız normal geçti. Çünkü ailemin hepsi farklı düşünüyor. Bu konuşmadan iki gün sonra annem çok değişti. Ağlamaya başladı. Kavga ediyorduk “sen böyle değildin, ben nerede yanlış yaptım” diyerek ağlıyordu. Ben ağlamıyordum. Hiç ağlamadım. Öyle boş boş baktım. Annemin beni anlayacağını düşündüm. Çünkü, annem çok açık fikirli bir kadın. Tabi kabul etmedi. Unut böyle şeyleri, sen böyle değilsin. Ben de yoruldum ve “tamam öyle değilim,” dedim... Oysa yalan söylediğimi Annem de ben de çok iyi biliyorduk...

RÜZGAR

O an içimden bir şeyler koptuğunu hatırlıyorum; sonrası yok

Adım Rüzgar. Suriye'nin Halep kentinde doğdum. Küçüklüğümden beri diğer arkadaşlarımdan farklı olduğumun, erkekleri arzuladığının farkındaydım. Bunu ilk olarak 12 yaşındayken teyzemin oğlu ile öpüşerek deneyimledim...

Suriye'de savaş patlak vermeden önce babamın kuyumcu dükânında çalışıyordum. Savaş başladığında 18 yaşındaydım. Ailemin kendine ait bir evi ve birkaç arabası vardı. Gayet varlıklı bir ailede yaşıyordum. Suriye'de başlayan savaşla berber fakirleşmeye başladık. O yaşıma kadar ailemle bir sıkıntı yaşamıyordum ama sonrasında, savaşla beraber sürekli tartışmalar çıkmaya başlamıştı. Aile içi şiddet görmeye başlamıştım.

Savaş ilk başladığı zaman her şey nasıl bu kadar hızlı ilerledi ve mahvoldu hiç anlamadım. İlk etapta bütün işler durdu, bu yüzden önce arabalarımızı sattık. Sonrasında evimiz bombalandı ve evimizi terk etmek zorunda kaldık, 15 güne yakın babaannemlerde

MÜLTECI LGBTİ'LER

kaldık. Bu zaman zarfında, bu kadar kötü olay içinde bende çok büyük izler bırakan sevgilimle tanıştım. Arkadaş olduktan sonra birbirimize ve hislerimize güvenip sevgili olduk. Birbirimizi deliler gibi seviyorduk. İlk cinsel deneyimimi de onunla yaşadım. Ailem güvenlik amacıyla başka bir akrabamızın evine taşınmak istediğinde çok ayak diredim. Hayatımda annemle en büyük tartışmaları bu olayda yaşadım. Aileme onlarla gitmeyeceğimi söyledim, onlar gitti. Ben de sevgilimle beraber, onun bir arkadaşının evine taşınarak onlarla yaşamaya başladım. Her şeye rağmen hayatımdan memnundum ve birbirimizi deliler gibi seviyorduk. 2012 yılıydı, sevgilimi bir yere çağırışlardı, o an üstümdeki ceketi ona verdim ve sevgilim gitti. Sevgilim yola çıktıktan hemen sonra büyük bir patlama sesi duyuldu. O an içimden bir şeyler koptuğunu hatırlıyorum; sonrası yok...

Benim için savaştan kalan en trajik anı bu. Hayatımın erkeği, sevgilim ellerimin arasından kayıp gitmişti... Ondan sonra çok ağladım, halen sürekli rüyalarımda görüyorum. Kimi zaman rüyalarımında o olayı tekrar tekrar yaşıyorum. Benim için kısacık süren, bir yıllık bir rüyaydı ve bitti...

Sonrasında orada duramazdım. Savaş da gitgide ilerliyor, bombalar patlıyor, çatışmalar yaşanıyor. Artık tek hedefim Türkiye sınırına doğru yürümekti, öyle de yaptım. İlk önce Kilis'e geldim. Orada kimseyi tanımadığımdan dolayı sokakta kaldım. Sonrasında elimdeki kısıtlı parayla İstanbul'a geldim. Esenyurt'ta bir inşaatta günlük 30 TL karşılığında işe başladım. Çalıştığım yere yakın bir yerde 500 liraya ev tuttum. Annemlerle iletişime geçtim ve onların da çok zor durumda olduğunu öğrenince kiradan artan paramı onlara gönderdim. Gönderdiğim para sayesinde anneler de yanıma, İstanbul'a geldiler.

Annem ve babam savaştan önce ayrılmış olmasına rağmen, zorluluktan dolayı şimdi aynı evin içinde hep beraber yaşıyoruz.

Türkiye'de yaşam koşulları çok zor. Daha fazla inşaat işine dayanmadığım için D-SMART'ta 700 TL'ye bir iş buldum ve orada çalışıyorum. Esenyurt'ta, feminen bir görünüme sahip olduğum

için arkamdan “top, ibne” diye bağıyorlar. Ev sahipleri çok acımasız, sırf kirayı birkaç gün geciktirdik diye evin kapısını tekmeledikleri oluyor. Kimi zaman da “Evden çıkın” diye tehdit ediyorlar. Hastaneye gittiğinizde bazen yönlendirildiğiniz doktora günlerce ulaşamıyorsunuz. Olası bir kavga durumunda polisler bizleri hiç sorgusuz sualsiz “Kavga ederseniz sizi Suriye’ye geri göndeririz.” diye tehdit ediyorlar.

Bir gün bir lokantada yemek yerken benim gey olmam üzerinden dalga geçildi, yanımdaki akrabam çok sinirlendi, kavga etmeye başladılar ve akrabam orada bıçaklandı. Hastaneye gittik. Hastanede ki sağlık çalışanları da gey olduğum için benimle alay ettiler. Sonrasında hiçbir şey olmamış gibi olayın üzeri kapatıldı. Gey olduğum için uğradığım hakaretlere gelince; buradaki insanlar kadar Suriye’den gelen mülteciler de alay ediyor. Nereye gidersem gideyim hep aynı rahatsız edici bakışlar...

Türkiye’de LGBTİ hayatım hiç yok. Gerçekten arkadaşsızım. Hiçbir arkadaşlık kuramıyorum. Çünkü burada tanıştığım insanların çoğu karşısındakini sadece seks objesi olarak görüyor. İnsanlar sadece seks için birlikte olmak istiyorlar.

Son olarak, ileride Türkiye’de kendime yeni bir hayat kurmayı planlıyorum. Bunun için dönüşümümü tamamlayıp seks işçiliği yapmayı planlıyorum. Kendimi eşcinsel olarak tanımlıyorum ama para kazanmak için kendimi buna mecbur hissediyorum...

ALİ

Git savaşa katıl ve orada öl

İsmim Ali, 18 yaşımıdayım. Halep doğumluyum. 7 Kardeşiz, annemin vefat etmesi üzerine babam ikinci evliliğini yaptı. Bir ablam hariç bütün aile İstanbul ve Gaziantep'te yaşıyor.

Suriye'de yaşadığım dönemde, 'LGBTİ' kelimesinin ne anlama geldiğine dair hiçbir bilgim yoktu. Türkiye'ye gelmeden önce Suriye'de benim gibi insanların olduğundan haberdar değildim. Küçüklüğümde kızlarla oyun oynamayı çok severdim; kız çocukları gibi davranır, erkekleri beğenirdim. Çocukluğumda ailemin bir "erkek" çocuğundan farklı olduğumu hissedip hissetmediğini bilmiyorum. Çocukluğum çok kötü geçti; küçük yaşta çalışmam için beni eniştemin yanına verdiler, çalışmayı sevmediğim için evden ve işten kaçıyordum, bu nedenle hem patronumdan hem ağabeyimden, hem de babamdan dayak yiyordum.

Ailem, erkeklerle beraber olduğumu savaş sırasında öğrendi; birçok kişiyle seks yapıyordum, bu ailemin kulağına gitti. Ablam

dayımın oğluyla evli, eniştemin çevresi çok geniş, bir gün bir arkadaş, “senin kaynın erkeklerle seks yapıyor” demiş. Eniştem bunu aileme söyledi, ailemde beni çok kötü dövdü.

Savaşta birini seviyordum, Sevdiğim kişiyle konuşmalarımızda onu bir kızın sevdiğini ve benimle haber yolladığını söylüyordum. Geceleri kadın kıyafetleri giyerek onu görmeye gidiyordum. Yine bir gün kadın kıyafetleri içinde onu görmeye gittim, kapının önünde oturuyordu. O biliyordu ki; bir kız onu seviyor bir erkek değil. Oradan ayrılırken muhaliflere denk geldim, onları görünce yolumu değiştirdim. Şüphelendiler ve beni Esad’ın askeri sanıp takip etmeye başladılar. Rastgele bir apartmana girdim, dairelerin kapısını vurmaya başladım, muhaliflerde arkamdan apartmana girdi. Silahlarını çekip; “teslim ol, aç yüzünü bayan” dediler. Yüzümü açtım, “ben erkeğim” dedim. Beni şebbiha¹ sandılar. Beni boş bir fabrikaya götürüp dövmeye başladılar, muhaliflere,”Ben ne yaptığımı bilmiyorum, kendimde değilim bakın kollarıma kaç kez intiharı dene-dim” dedim. Dayımın oğluna haber verdiler, dayımın oğlu geldi; “Bu deli bunu dikkate almayın” dedi. Sonrasında beni eve götürdüler ve dışarı çıkmayı yasakladılar.

Yaşanan bu olaylardan sonra ailem Türkiye’ye gitmem için ısrar etti. 2013’te Türkiye’ye geldim, burada çalışmaya başladım. Türkiye’ye sınır köylerinden kaçak girdim. Kilis’ten İstanbul’a geçtim. Bir süre sonra tekrar Suriye’ye kaçak yollardan döndüm. Suriye’de pasaport çıkardım ve bu kez Türkiye’ye yasal olarak giriş yaptım. Halamın oğulları ile kalıyordum ve onlarla da seks yapıyordum. Çalışıyordum fakat paramı alamıyordum. Paralı seks yapmayı teklif ediyorlardı, yapıyordum ama onda da paramı vermiyorlardı.

Türkiye’de çok çaresiz kaldım. İlaç, çamaşır suyu, hatta şampuan içerek, defalarca ölmeyi denedim. Son intihar edişimde önce İstanbul Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi’ne götürdüler. Doktor neden intihar ettiğimi sordu, “Ölmek isti-

1. Suriye’de halk arasında eski kullanıma sahip olan bu kelime ile ‘hukuksuz işler yapan ama güvenlik güçleri ve devlet içerisindeki güçlü bağlantıları nedeniyle yaptıklarının hesabını vermeyen kişiler’ kastedilmektedir.

MÜLTECI LGBTİ'LER

yorum, şimdi beni kurtarsanız da tekrar intiharı deneyeceğim” dedim. Oradan Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları

Hastanesi'ne sevk edildim. Psikiyatrla görüşmeden önce babam; “Sakin bir şey söyleme, yoksa seni buraya tıklarlar ölene kadar burada kalırsın” dedi. İlgi çekmek için bunu yaptığımı söylememi istedi ve tehdit etti. Babam yanımdayken doktora ilgi çekmek için intihar ettiğimi söyledim, babam çıktıktan sonra doktora trans kadın olduğumu ve ameliyat olmak istediğimi fakat ailemin buna razı olmadığını söyledim. Doktor evde kiminle rahat ettiğimi sordu bende yengem dedim. Doktor gelecek Cuma günü yengenle beraber gelin dedi fakat babam buna izin vermedi bir daha da o doktora gidemedim. Kadın olmak için psikiyatriye gitmek istedim buna da razı olmadılar.

Ailem, beni üç defa Suriye'ye zorla göndermeye çalıştı; “git savaşa katıl orada öl” dediler. Ailem bir tarafı desteklemesine rağmen savaşta hangi tarafta yer alacağım umurlarında bile değildi, onları ilgilendiren tek şey ölmemdi...

Yaklaşık 4-5 aydır ailemden ayrırım, kimliğimi bütün sülalem öğrendi ve öldürmek için beni arıyorlar. Kimliğim, bir kafede çekilen videonun sosyal medyada paylaşılması üzerine herkes tarafından öğrenildi. Çekilen videoda; topuklu ayakkabılar giymiştim ve bir kaç kişiyle öpüşüyordum. Halamın çocuklarının bir arkadaşı bu videoyu görmüş ve onlara haber vermiş, Halamın oğulları da bu videoyu babama yollamış. Bunun üzerine evden kaçtım şimdi ise her yerde beni arıyorlar. Telefonla arayıp tehdit ediyorlar ve ilk gör-dükleri yerde beni öldüreceklerini söylüyorlar. Halamın kızıyla son telefon konuşmamda, herkesin toplandığını ve beni öldürmek için her yerde aramaya başladığını söyledi. Birkaç gün evvel Eskişehir'de idim gecenin bir yarısı beni halamın oğlu aradı normalde beni hiç arayan biri değildi. “Hayırdır neden aradın beni” dedim. “Taksimdeyim sende gelsene” dedi. Bende Eskişehir'de olduğumu söyledim. Orası neresi diye sordu bende, “İstanbul'a 6 saat uzaklık-

ta” dedim. Eskişehir’de ne yaptığımı sordu bende artık burada yaşayacağımı söyledim. Konuşma tamamlanmak üzereyken, “bizde eve gidiyoruz” dedi. Bende bizde derken diye sordum, “Ben, ağabeyin ve kardeşin” dedi. O anda aklım durdu hemen yengemi aradım. Yengemi telefon görüşmesini anlattım, “yengem bunlara hiç şaşırma daha şaşıracağın günler gelecek” dedi. Korkumdan Taksi-me bile gelemiyorum, hiçbir yere gidemiyorum.

Dinine bağlı sünni bir aile yapısı içinde büyüdüm. Ama ben meshebimi değiştirdim, Şii oldum, Alevi oldum. Alevi aileler çocuklarına daha anlayışlı, çocukları ile daha çok ilgileniyor.

Müslüman ülkelerde LGBTİ olarak yaşamak neredeyse imkânsız. Burada yaşamak zor, Suriye’de yaşamak daha da zor. Burada hep korkularla yaşıyorsun; çalışıyorsun param verilmeyecek ya da iş yerinde tacize tecavüze uğrayacağım. Markette çalışırken tecavüze uğradım. İş arkadaşım iş yerine ait depoda zorla benimle seks yaptı.

Türkiye’de biz Suriyelileri sevmiyorlar, sokakta yürüyoruz, hakaretler duyuyoruz. Bir hırsızlık olsa Suriyeliler, bir patlama olsa Suriyeliler deniliyor. Ne olduysa Suriyelilerden biliniyor. Biz İki-telli’de otururken sanırım bundan bir ya da iki yıl önceydi; Evlerimiz sırf Suriyeliyiz diye taşlandı, arabalarımıza zarar verildi, dükânlarımız yağmalandı. Evimizin pencereleri kırıldı sokağa çıkmadık. 17-18 yaşında Suriyeli bir çocuk olayların yaşandığı gün ekmek almak için sokağa çıkmış üzerinde de beyaz bir tişört vardı. Bir baktık o çocuğu taşıyarak getiriyorlar, üzerinde ki tişört kıpkırmızı olmuş. Bu çocuğu 15 kişi kemerlerle dövmüşlerdi. Türkiye’de LGBTİ olma durumu, Suriye’ye göre daha anlaşılır. Suriye’de bu konuda cehalet çok fazla, “Bunlar Lut ve öldürmek helal” diye düşünülüyor.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’ne yaptığım başvuru sonucu Kanada’ya yerleşimim onaylandı. Fakat gitmek için ne kadar süre gerektiğini bilmiyorum ve bu bekleme sürecinde nerede kalacağımı da. Keşke ailemin yanında Kanada’ya gitmeyi bekleyebilseydim. İki seçeneğim var ya Suriye ya da Kanada.

MÜLTECİ LGBTİ'LER

Evinde kaldığım kişi bayramda Suriye'ye gidecek bende bayrama kadar bekleyeceğim Kanada işi bu tarihe kadar olursa Kanada'ya gideceğim olmadı onlarla birlikte Suriye'ye döneceğim. Burada daha fazla bekleyemem, iş yok, kalabileceğim yer yok, ailem peşime düşmüş.. Suriye'ye gidip orduya katılabilirim ya da çalışıp başka şeyler yapabilirim. Yeter ki buradan gideyim. Burası LGBTİ'lerin yaşayabilecekleri bir yer değil, beklide hepsinin gitmesi gerekli.

Son olarak şunu söylemek istiyorum, Tek isteğim savaşın durması. Hepimiz biliyoruz ki; İŞİD'e, silahlar buradan gidiyor. Evet, sınırlar açıldı, Suriyelileri aldılar ama onun karşılığında tonlarca silah gitti. Keşke sınırlar açılmasaydı ve o tonlarca silah Suriye'ye girmeseydi.

MIŞA**Hayır, ben Lübnanlıyım diyorum**

Merhaba. Benim adım Mişa. 23 yaşındayım. Suriye'nin Halep kentinde doğdum. 12 yaşında babam öldükten sonra Şam'a gittim ve yetimhanede kaldım. Sonrasında bir yıl da Darülacezede kaldım, orada benimle dalga geçtikleri için dayanamayıp kaçtım.

Yurttayken çevremdekiler feminen bir gey olduğum için gülüp, alay ediyorlardı. Bu yüzden yurttan kaçtım. Yurttan kaçtıktan sonra gidecek yerim olmadığı için sokaklarda yaşamaya başladım. Sokakta kaldığım 2 yıl boyunca seks işçiliği yaptım. Seks işçiliğini ilk defa 14 yaşında 10 dolar karşılığında yaptım.

Suriye'de seks işçiliği yaptığım dönemlerde çok kötü olaylarla karşılaştım. Para karşılığı seks yaptığım müşterilerim kimi zaman paramı vermediler, polisler tarafından defalarca tecavüze uğradım. 15 yaşındayken yurttan kaçmış, seks işçiliği yapmaya başlamıştım. Seks işçiliği yaptığım için 7 ay boyunca çocuk hapisanesinde kaldım.

Hapishanede kaldığım ilk ay koğuş arkadaşlarımdan eşcinsel olduğumu saklamaya çalıştım ama dosyamda fuhuştan tutuklandığının yazıldığı ortaya çıkınca koğuş arkadaşlarım bana kötü dav-

MÜLTECI LGBTİ'LER

ranmaya başladılar. Yemek yememe bile izin vermiyorlardı. Defalarca dayak yedim. Hapishanedeyken annemi aradım, annem o dönem Suudi Arabistan'da çalışıyor ve benim eşcinsel olduğumu da biliyordu. Durumu anlattım fakat annem beni istemediğini söyledi.

Hapishaneden çıktıktan sonra Suudi Arabistan'a gittim, orada annemle görüştim. Kısa sürede, aramızdaki problemleri konuştuk ve kısmen hallettik. Annemle Suudi Arabistan'da yaşamaya başladım. Annem sabah erkenden evden çıkıp işe gidiyordu ve gece geç saatlere kadar dönmüyordu. Orada kafese tıklımış gibiydim, sürekli evdeydim, hiç arkadaşım ve tanıdığım yoktu, yapacak hiçbir şey yoktu. Ayrıca Travesti olduğumun bilinmesinden de çekindiğim için tekrar Suriye'ye geri döndüm.

Suriye'ye geri döndükten kısa bir süre sonra Suriye'de hükümete karşı Cuma Yürüyüşleri ve protestolar başlamış, savaşın ilk belirtileri ortaya çıkmıştı. Ardından Lübnan'a gittim. Lübnan'da evli olan ve araba alım-satım işi yapan ablalarım vardı. 2.5 yıl boyunca orada kaldım ve makyaj kursuna gittim. Sonrasında önce Ürdün'e, oradan da Mısır'a geçtim. 8 ay boyunca Mısır'da kaldım, orada bir makyaj salonu ve bir otelde çalıştım. Mısır'ın ardından tekrar Suudi Arabistan'a geçici olarak döndüm. Annemin çalıştığı yerdeki bir müşterinin kardeşi Türkiye'de turizm acentesi işletiyordu. Annem onlardan benim onların yanında çalışmam için ricada bulundu ve kabul ettiler. Ben de onlara güvenip yanımda çok az bir para ile Türkiye'ye geldim. Yanında beni çalıştıracaklarını söyleyen kişiyi defalarca aradım fakat ulaşamadım. Daha önceden tanıştığım bir arkadaşım ile Sıraselviler'de ev tuttum ve iş bulamadığım için seks işçiliğine yeniden başlamak zorunda kaldım. İnternette çalışıyordum ve genelde Arap müşterilerle görüşüyordum.

Türkiye'deki ilk zamanlarımda gerçekten çok zorluk çektim. Buradaki esnaf çok acımasız, bizlere sattıkları her şeyi 3-4 katı daha pahalıya verdiklerini çok sonradan öğrendim. Seks işçiliğinden kazandığım para ile ancak kira ödeyebiliyordum. Bir süre sonra eve gelen müşterilerden rahatsız olan ev arkadaşımın dolayısıyla evden çıkmak zorunda kaldım. Birikmiş bir param olmadığı için 3 gün

Gezi Parkı'nda kaldım. Parkta kaldığım üçüncü günün sonunda şans eseri bir arkadaşımı gördüm ve beni evine götürdü. Evi çok küçüktü, bu yüzden fazla kalamazdım. Birkaç hafta sonra arkadaşım beni Trans Misafirhanesine yönlendirdi ve orada kalmaya başladım. Yaklaşık 10 aydır da orada kalmaya devam ediyorum. Hafta sonları kulüplere gidip seks işçiliği yapıyorum. İnsanların “Suriyeli misin?” sorusuna “Hayır, ben Lübnanlıyım” diye cevap veriyorum. Çünkü buradaki insanlar Suriyelileri sevmiyorlar, onlara karşı anti-pati besliyorlar...

Seks işçiliğini mecbur olduğum içi yapıyorum. Eğer başka bir iş yapma şansım olsaydı asla seks işçiliği yapmazdım. İstanbul'da hayat zor ve pahalı, burada sürekli homofobi ve transfobiye maruz kalınıyor. O yüzden Amerika'ya gitmek istiyorum. Buraya da ileri-ki dönemlerde gelip tatil yapmak isterim.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti her şeye rağmen bizleri vizesiz buraya kabul ettiği için burada yaşayan herkese teşekkür ediyorum. Ama devletin gerçekte yapmak istediği politikayı destekleyip desteklememe noktasında yorum yapmamam gerektiğine inanıyorum. Sizlerin de böyle bir projede Suriyeli bir travesti olarak bana yer vermenizden dolayı çok teşekkür ediyorum.

ALMIRA

Ailen de seni öldürmek için sıraya girebiliyordu

Merhaba ismim Almira 26 yaşındayım, Humus'luyum. Ben altı yaşındayken ailem Suudi Arabistan'a göç etti. Evin en küçük çocuğu benim. Ailem beni Suudi Arabistan'da bırakıp gidene kadar birlikte yaşadık...

Şu an için annem-babam yaşıyor mu bunu bile bilmiyorum. En son onlar beni Suudi Arabistan'da bırakıp gitti. Çok güzel bir çocukluk yaşadım. Şöyle bir sıkıntı vardı; ben küçükken anneme gidip "kendimi erkek gibi hissetmiyorum" diyordum. Bir de ablamlara benziyordum. 6-7 yaşında iken odada makyaj malzemeleri ile oynayıp, makyaj yapıyordum. Annem gelip bana bağıyordu, "Ayıp! Sen adamsın böyle şeyler yapma" diye. Bayram zamanlarında alışverişe gittiğimizde kadın elbisesi almak istediğim için babamdan çok kötü dayak yerdim. Düğünlere giderken kadın elbisesi giymek istiyordum.

Okula gidiyordum, okulu çok seviyordum ve çok iyi bir öğreniyordim. 13 yaşında okulu bıraktım. Okulu bırakmadan önce, kızlar-

la daha iyi anlaştığımı ve 20-25 yaşlarındaki sakallı, yakışıklı erkeklerden hoşlandığımı farkına vardım. 7. sınıfa kadar okudum. Okulu bırakma nedenim herkese göre çok güzel bir erkek olmamdı ve bu durum sıkıntı yaratıyordu. 13 yaşımdan sonra babam kadınları değil de erkekleri sevdiğimi öğrendi ve aile içi sorunlar başladı. Suudi Arabistan'da nerede güzel bir erkek varsa bunun haberi alınıyor ve okul önünde güzel erkeklerin dersten çıkması bekleniyor.

Okulun çıkışına güzel erkekleri görmek için adamlar geliyordu, bunların tacizleri okulu bırakmama neden oldu, ailem okuldan aldı. Bu süreçten sonra anneannem ve annem bana kötü davranmadı ama babam beni sürekli dövüyordu. Bir keresinde diş doktoruna gittik, kardeşimle beraber doktorun odasına girdik. Kardeşim odadan çıkıp babamın yanına giderek, doktorun bana farklı davrandığını söylemiş. Babam hemen doktorun odasına gelerek beni feci şekilde dövdü. Vücudumun gösteremeyeceğim yerlerinde dayaktan kalma izler var. Sadece dövmekle yetinmiyordu, birkaç kez de üzerime kaynar su döktü.

Okul hayatım bittikten sonra babamın telefon satışı yapan bir arkadaşımın yanında çalışmaya başladım. Daha sonraları moda tasarımı, hasta bakıcılık kurslarına gittim. Çalışma hayatımda çok fazla taciz gördüm, özellikle vücudumun tam şekillenmeye başladığı yıllarda, ama çalışmak zorundaydım. Geleceğim ne olacak diye çok düşünüyordum. Diğer yandan trans kimliğim ortaya çıkarsa hapishaneye gönderilebilirdim. Yaşadığım ülkede cinsiyet geçiş ameliyatlarına kesinlikle izin yoktu, kimliğin açığa çıkınca sadece devlet ya da polis öldürmüyor, ailen de seni öldürmek için sıraya girebiliyordu. Kimin öldürdüğü önemli değil ama mutlaka bu saydıklarımın biri öldürür.

Ailem değişik aralıklarda Suriye'ye gidip geliyordu fakat beni hiçbir zaman götürmüyorlardı, durumumdan dolayı beni saklıyorlardı. Ailem son olarak kardeşimin Suriye'de vefat etmesi üzerine Suriye'ye gitti ve bir daha Suudi Arabistan'a dönmedi. O dönemden sonra yalnız yaşamaya başladım. Ailemin Suriye'ye gittiği bir dönemde Yemen'deki travesti arkadaşımın yanına gittim. Orayı

MÜLTECİ LGBTİ'LER

sevmedim, geri döndüm. Suudi Arabistan'da sokağa peçe ile çıkıyordum. 18 yaşımdan beri sevdiğim bir çocuk vardı. Aşk nedir, seks nedir hiç bilmiyordum. Onunla daha fazla yakınlaşıp bunları yaşayınca daha çok sevmeye başladım. Hala seviyorum ve onu hiç unutmayacağım. Çok iyi biriydi ve tam da benim istediğim gibi bir erkekti.

Hayatım çok güzel bir şekilde devam ediyordu, bir kuaförde çalışıyordum. Sevgilim bir ev tutmuştu, bir araba ve bir de şoför ayarlamıştı. Evimde hizmetçim dahi vardı, evli bir kadın gibi yaşıyordum. Bir gün işten çıktım, araba uzakta olduğu için bir taksiye binmek istedim. Yanımda bir araba durdu, arabanın içindeki adam benimle konuşmak istediğini söyledi. Ben de konuşmak istemediğimi belirttim. Yürüyerek araçtan uzaklaşmaya çalıştım ama arkamdan takip etmeyi sürdürdü. Bu olayı gören biri polisi arayarak: "Bir erkek bayanı arabasına çağırıyor ve bayan da bu durumdan hoşlanıyor"

diye şikayette bulunuyor. Bir kadın taciz ediliyor diye anlatmıyor. Beni takip eden adamın benim peşimi bırakması için tek yol telefon numaramı vermektir. Numaramı verdim ve oradan bir taksiye binip eve gittim. Arkamdan bir polis ekibi gelerek beni evden aldı ve nezarethaneye götürdü. Orada erkek olduğum anlaşıldı ve çok ağır dayaklar yedim. Saçlarım uzundu, makas bulamadılar, toplayıp büyük kerpeten gibi bir aletle kestiler. Yediğim dayaklardan sonra hastaneye kaldırıldım. Hastane sürecinden sonra iyileşince tekrar hapisaneye yollandım. Oradaki mahpusların hepsi kendini çok dürüst, çok şerefli, çok Müslüman göstererek beni aşağılayıp, dövüyordu. Buraya düşmeden önceki güzel hayatım artık bana çok uzak geliyordu ve umutsuzlaşıyordum. Mahpusta beni erkek ve kadınlarla aynı koğuşa koymadılar, ayrı bir yerde tek başıma kalıyordum. Geceleri kaldığım tek kişilik koğuşun kapısı açılıyor ve bir asker konuşmak için geliyordu. Askere onunla konuşmak istemediğimi bağırarak söylüyordum. Asker bir şeyler yapmak istiyordu ama tepkimden dolayı dokunamıyordu. Toplam 3 ay 15 gün cezaevinde kaldım.

Sonrasında ülkeden çıkarılmak için mülteci kampına yollandım. Orada 370 Suriyeli vardı. Kaldığımız yerde iki tane adam vardı, bana kimsenin dokunmasına ya da bir şey yapmasına izin vermiyorlardı. Orada her ülkeden insanlar bulunuyordu. Ben Suudi vatanı olmadığı için Suriye'ye göndermek istiyorlardı. Hapishane, sonraki gönderildiğim yerden daha rahattı, oraya gönderildiğimde kırbaç cezası da vardı. Yabancılara muamele çok kötüydü. Suudi Arabistan'dan gitmek istemedim. Evim, arabam, 18 bin dolar param, altınlarım vardı. Sevgilim görüşüme geldi, beni görüşe gelmesinden dolayı çıkışta gözaltına alınarak bir buçuk ay cezaya çarptırıldı. Pasaportumu vermedim, onlar da zorla iğne vurarak beni göndermeye çalıştılar. Havaalanında bağırıp, gitmek istemediğimi söyledim, sorun çıkardım. Bir yıldır o kampta kalıyordum ve Suudi Arabistan'dan çıkmamı istiyorlardı, ben de Suriye'ye dönmek istemiyordum, bu nedenle pasaportumu yenileyerek sadece Türkiye'ye giderim dedim. Ve geldim, geçen haziran ayında...

Atatürk Havalimanı'nda tanıdık bir arkadaş beni karşıladı. O da benimle yakınlaşmak istiyordu. Aksaray'a gittik, bir otele yerleştim. Sonra o adamla görüşmedim. Dışarı çıktığımda ben neredeyim diye şaşırım. Kapkaç ve tacize uğradım. Suudi Arabistan'daki arkadaşımı aradım, başıma gelenleri anlattım, sonra onun bir arkadaşı beni almaya geldi. Beni bir eve götürdü, orada çok iyi karşılandım. Bin dolar ve 3000 riyal param vardı. Orada kaldım, iş bulup ev tutmak için. Bir hafta orada kaldım, sonra onlar daha pahalı bir yere taşındılar, beş yüz dolar borç verdim onlara. Yeni eve taşındık, onların hiç parası yoktu, ne iş yaptıklarını da bilmiyordum. Alışverişe gitmiştim bir gün, döndüğümde ev sahibi gelmişti. "Seni bu şekilde istemiyor ya sen ya biz çıkacağız" dediler, paramı da geri vermediler. Evden çıktım, Aksaray'a tekrar dönmek istemiyordum. Sultanahmet'te bir otel buldum, günlüğü 100 liraydı. Toplam 12 gün kaldım. Bayramdan sonra Sultangazi'den bir kişi beni aradı. Orada bir bekar evinde kalabileceğimi ama bir erkek gibi davranmam gerektiğini söyledi. Saçlarım kesildi ama o evdeki kimse erkek olduğuma inanmadı. Beni erkek kılıfına girmiş bir kadın

MÜLTECİ LGBTİ'LER

sandılar. Bu süreçte travesti olduğum için hiçbir yerde iş bulamadım. Kuaförlük mesleğim vardı fakat çalışma iznim olmadığı için hiçbir yer beni kabul etmiyordu. Bir de dil bilmiyordum. Bekar evinde 20 gün kaldım. Sonra ASAM ofisi ile tanıştım eşcinsel bir arkadaşımın aracılığıyla. Orada rahatsızlıklarımı dile getirdim ve şimdi kaldığım trans misafirhanesine getirildim.

Ameliyat olmak istiyorum, evlenmek istiyorum. Türkiye'den memnun değilim, çok korkum var. Çok tacize uğruyorum, öldürülmekten korkuyorum. Bir gün dışarı çıktım, polis geldi, ama sivil polisti. "Çok güzelsin", "Ne kadar?" gibi sorulara maruz kaldım. Bir gün yine polis bana kimliğini gösterdi ve "Nerelisin?" diye sordu. "Suriyeliyim" dedim. "Travesti misin?" diye sordu. Tercüman "Evet de" dedi. Ben de "Evet" dedim. Bayan bir polis geldi, üzerimi aradı polis aracının içinde. "Sen neden böyle giyindin, Suriye'de de böyle mi giyiniyordun?" diye sordular. "Suudi Arabistan'da böyle yaşıyordum" dedim. Burada taciz çok fazla. Misafir kartım ve geçici kimliğim yok. Adana'ya gittim, bana yardım eden bir tanıdık vardı, iş bulacaktı, onların durumları da çok kötüydü. Beş gün orada kaldım. Çarşıya falan çıktım. Orada da taciz olunca geri geldim. Hiçbir zaman seks işçiliği yapmadım. Her şeyden çok korkuyorum. Burada yaşamak istiyorum ama burada gelecek yok ! Başka bir ülkede hayatımı kurup, annemi babamı aramayı düşünüyorum. Hiç Suriye'ye götürülmediğim için akrabalarımı da tanımıyorum...

RIZVAN**Polis: Siz kesin bir şey yapmışsınızdır**

İsmim Rizvan, İranlıyım. 25 yaşındayım, İran'ın Güneydoğusunda bulunan Zahidan şehrindenim. Şii mezhepli, dine ve kültüre bağlı bir aile yapısı içersinden geliyorum. Dört kardeşiz, en küçük çocuk benim iki abim ve kız kardeşim var, hepsi evli. Lisans eğitimi Sinema ve Televizyon üzerine yaptım.

Çocukluktan itibaren erkekliğe özgü davranışlarım çok fazlaydı ve kızlara karşı farklı bir hissim vardı. Onları hissetmeye çalışıyordum; ellerine ve vücutlarına dokununca tam içimde bir kıpırtı oluyordu. Mesela akrabalarımızın kızlarını kendime yakın hissediyordum. Erkek kıyafetleri seviyordum ve bunları giymek beni çok mutlu ediyordu. Annem ve kardeşlerim bu giyim tarzımı sevmiyor ve sıkıntı yaratıyordu. Ama babam bunu normal karşıladığı için çok fazla bir şey yapamıyorlardı. Ortaokula kadar normal bir yaşantıya devam ediyordum.

Duygularımdan ilk kez beden eğitimi hocamı gördüğüm gün emin oldum. Karşısında adımlı bile söyleyemiyordum, kalbim çırpı-

MÜLTECI LGBTİ'LER

nıyordu ve her gözlerimi kapattığımda ona dalıyordum. İlk başlarda, bu hissi anlamıyordum, yakınlaşmak istiyordum ama olmuyordu. Okul bittikten sonra hocamı görebilmek için takip etmeye başladım. Dışarıda bir erkekle gördüm onu, arkadaşımıymış. O kadar sınırlendim ki, ne yapacağımı bilemedim. O gün ilk sigaramı içtim.

Hocanın çalıştığı spor salonuna gidip gelmeye başladım, hep onu görmek istiyordum. Hocamı yine o erkek ile konuşurken gördüm, sinirli bir şekilde yanına giderek; “Senin onunla konuşmaya hakkın yok” dedim. Hoca ne demek istediğimi anlamadı ve kalamadı. Bana sinirlenip; “Ne demek istiyorsun, neden bana bunları söylüyorsun?” diye kızdı. “Seni seviyorum, başka birinin seni sevmeye hakkı yok” dedim. Hoca bir an sustu, sonra beni spor salonundan attılar ve bir daha o mekana alınmadım. Bu olaydan sonraki iki gün kendimi eve hapsedtim ve sürekli ağladım.

Hayatımı gizli yaşamayı sevmiyorum. Bu nedenle annemle konuşmaya karar verdim. Bir gün anneme “Konuşalım” dedim, annem, “Tamam” dedi. Kimsenin bizi dinlememesi için benim odama geçtik. Söze nasıl başlayacağımı bilmiyordum, stresliydim. Ben anlatmaya başlamadan, annem bana kızgın bir ifadeyle; “Sen yoksa kadınlardan mı hoşlanıyorsun?” diye sordu. Bir an korku ve strese kapıldım, sözü değiştirmeye çalıştım. Buna cevap vermeyince bu kez; “Uyuşturucu mu kullanıyorsun?” sorusunu yöneltti. Ben de “Hayır sigaraya başladım” dedim. Annem, “Bu konu beni ilgilendirmez babam ve ağabeylerini ilgilendirir. Ama şunu bil kimse sigara içen bir kızla evlenmez. Evlendikten sonra ne yaparsan yap” dedi.

Babam, beni halama benzettiği için çok seviyordu ve bu nedenle birçok konuda bana destek veriyordu. Annemle gerçekleştirdiğim o konuşma sonrası aklımda sadece “Kadınlardan hoşlanma” meselesi kalmıştı. Bizim oralarda bir kadının internete girmesi çok kötü bir şeydi. O yüzden bir gün ailemden gizli ve korkarak internet kafeye gittim. “Bir kadının başka bir kadından hoşlanması” ne demektir, “eşcinsellik nedir?” gibi konuları araştırdım. Ama aradığım sonuçlarda çıkan veriler; eşcinselliğin şeytana bağlı bir şey olduğunu, haramzade insanların böyle davrandığını söylüyordu. Eş-

cinsellerin annelerini zina yapmış olarak tanımlıyordu. Yazılanlardan korkarak artık kadınlara bir şeyler hissetmemem gerektiğini düşündüm, sahip olduğum bu hislerden nefret etmeye başladım. Allah'a ve dine karşı gelip cehennemde yanmak benim için çok korkunç bir şeydi.

Bu dönemde lisede bir kızdan hoşlanıyordum ve onunla yakınlaşmak istiyordum. Okulda ona bakıp, daha yakın arkadaş olmaya çalışıyordum. Yakınlaşma durumum diğer arkadaşlarımın da dikkatini çekmişti. Bana, neden ona bu kadar yakın davrandığımı soruyorlardı ve ondan hoşlanıp hoşlanmadığımı öğrenmek istiyorlardı. Ama o bu durumdan rahatsız değildi. İnternet kafede eşcinsellik üzerine okuduğum kötü yazılar yüzünden bu kadınla da yakınlaşma konusunda sürekli çelişkiler yaşıyor, yakınlaştıktan sonra da kendimi suçlu hissediyordum. Kendimle fazlaca çelişiyordum, yoğun bir stres yaşıyordum. Bir gün evde görüşmeye karar verdik, evdeyken o bana sarıldı ve beni öpmeye başladı. Bu durum beni şok etti, şaşkınlıkla evden çıkıp gittim. Bu olaydan sonra onu daha çok sevmeye başladım.

Onların evinde görüşmelerimiz sıklaşmaya başlamıştı. Bir gün eve gittik, alkol aldık ardından o da, bende hayatımızdaki ilk seksimizi yaşadık. Sürekli evde buluşup seks yapıyorduk. Liseyi beraber bitirdik, ikimiz de Tebriz'de aynı üniversiteye kabul edildik. Bu arada ailem durumu fark etmiyordu, çünkü o kapalı ve camiye gidip gelen biriydi. Hatta ailem bir kez onu öperken gördü ama bir şey demediler. Onunla birlikte benim dindarlaşacağımı düşünüyordular, bu arkadaşlık ailemi mutlu ediyordu.

Üniversite için beraber Tebriz'e gittik, ikimiz de aynı bölüme kabul edilmiştik. Oraya gittikten sonra o erkeklerle ilgilenmeye başladı ve benimle iletişimini kesmeye çalışıyordu. Bir gün onu bir erkekle öpüşürken gördüm, aşkım, gururum her şeyim parçalandı. Bunun ne anlama geldiğine dair bana bir cevap vermesini istedim. Zahidan'da dindar bir aile yaşantısı olduğundan cinselliği bir kadın ile yaşayabileceği için beni seçtiğini söyledi. Tebriz'de rahat olduğunu ve bir erkekle hayatına devam etmek istediğini söyledi. Ken-

MÜLTECİ LGBTİ'LER

disini bu konuda çok haklı görüp, sanki bunu hiç yaşamamış gibi hayatına devam etti. Yıllarca süren arkadaşlığımız ve aşkımız böyle sona erdi...

Hayatım çöpe döndü, geleceğe dair bir sürü plan yapmıştım. İntiharı düşünüyordum, intihar edemedim, üniversiteyi bırakıp ailemin yanına döndüm. Ailem; “Üniversiteye gittiğim zaman çok mutluydun, şimdi ne oldu da tekrar yanımıza döndün?” dedi. Bu dönüş aileme hiç normal gelmedi. Aile içinde sürekli lezbiyen olan bir akrabamızın durumundan bahsedilip, benimde ona benzediğim üzerine konuşuluyordu. “İnşallah sende onun gibi değilsindir” diyorlardı. Yine erkek olan bir akrabamın hafif makyaj yapması çok fazla ayıplanıyordu. Ev içinde sürekli bunlardan söz ediliyordu. Bunlar beni çok rahatsız ediyordu ve kaçmak istiyordum. Bu arada psikolojim çok bozuktum ve uyuşturucuya başladım. Yaşadığım şehir Pakistan sınırına yakın olduğu için uyuşturucuya ulaşmak çok kolaydı. İnternet üzerinden konuştuğum bir arkadaşım bana telkinlerde bulunup umut veriyordu. Bu arada yeniden İran'ın kuzeyinde bulunan Ramser şehrindeki bir üniversitenin Sinema Televizyon bölümüne kabul edildim.

Hayata yeniden başlamıştım ve hayatıma kimseyi almayı düşünmüyordum. Aşk konusunda iki kez hayal kırıklığına uğramıştım. İnternette gördüğüm bir arkadaşım, başka bir arkadaşıyla tanışmamı önerdi. Bahsettiği kişi Tahran'da yaşıyordu. Arkadaşlığımız başladı ve her geçen gün daha da yakınlaşıyorduk. Yüz yüze görüşmeye karar verdik. Bu kez de ne kadar bağlanmamak istesem de bu kişiye karşı hislerime engel olamıyordum. İlk görüşmemizde fotoğraflarda gördüğümden farklı bir insan karşımdaydı. Fotoğraf-taki başka biri de olsa ben karşımdaki insana bir şeyler hissediyordum. Görüşmelerimiz devam ediyordu. Kendisini çok “namuslu” gösteriyor, beni çok sevdiğini söylüyordu ama benimle seks yapmak istemiyordu. Telefon rehberimden aile bireylerimin telefonlarını alıyordu, önceleri bu hareketine bir anlam veremedim. Seks yapmayı aşkı beyinden çıkarmak ve namussuzluk olarak değerlendiriyordu. Bu durum benim için yorucu bir hal almaya başladı, ay-

rılmamız gerektiğini söyledim. Sürekli paramı alıyordu ve sadece “seviyorum” diyordu ama bunu göstergesi olacak bir şeyler yapmıyordu. Ayrılığı dile getirdiğimde; benim eşcinsel bir kadın olduğumu aileme ve tüm üniversiteye ifşa edeceğini söyledi. O kadar çok sıkıldım ve korktum ki, yine çözüm olarak aklıma intihar geldi. Çünkü aile ve üniversite ortamında bu durumun öğrenilmesi benim sonum olurdu. Ve sonunda intihar ettim, bileklerimi kestim, bayıldığımı hatırlıyorum. Gözlerimi açtığımda hastanedeyim, üç gündür bu halde yatıyor olduğumu öğrendim.

Taburcu olunca ailemin yanına döndüm. Annem sürekli; “Ne oldu sana, neden seni hastane odalarında bulduk?” diye soruyordu. Anneme bunun nedenini öğrenebilmesi için benimle yaşadığım şehre gelmesi gerektiğini söyledim. Annem, Ramser’de yaşadığım eve geldi. İlk günün sonunda neler yaşadığımı anneme anlattım. Lezbiyen olduğumu ve hiçbir zaman erkeklerden hoşlanmadığımı ve de hoşlanmayacağımı söyledim. Annem dört gün boyunca benimle hiçbir şey konuşmadı. Beni intihara sürükleyen kadının telefon numarasını alarak, onu aradı;” Kızımın lezbiyen olduğunu bütün ailemiz biliyor bu durum bizler için sıkıntı değil, kızımın uzak dur.” dedi

Annem beni psikolog ve psikiyatriye götürdü. Psikiyatri, benim durumumu ruh sıkıntısı olarak tanımladı, eşcinsel olma durumunun dine uzak olmamdan kaynakladığını belirtti. Eşcinselliğin kötü bir hastalık olduğunu ve ilaç tedavisiyle iyi olabileceğini söyledi. Doktor, eşcinselliğimin “düzelmesi” için bana altı ayrı ilaç verdi. Annemin zoruyla ilaçları kullanmaya başladım. Altı ay boyunca ilaçları kullanmaya devam ettim, altı aydan sonra ilaçlar bende halisünasyonlara neden oldu, duyma kaybı yaşamaya başladım. Depresif bir ruh hali almıştım ve evden dışarı çıkmıyordum. Uykuya dalma anında sinir krizi geçiriyordum. Bu durumlara tanık olan annem hâlâ ilaç kullanımını sürdürmemi istiyordu. Ne yapacağım konusunda hiçbir şey bilmiyordum. Samiyar isminde gey bir arkadaşım vardı, bu baskı durumundan kurtulmam için, “Ailene beni erkek arkadaşın gibi tanıtır, ilaçlarla tedavi olduğunu göster, sonuç

olarak; hem bu ilaç zulumünden hem de üzerinde yaratılan baskıdan kurtulmuş olursun.” dedi. Gey arkadaşımın dediğini yaptık. Bu durum annemi yüzde yüz tatmin etmese de üzerimdeki baskının azaldığını hissediyordum.

İlaçları yavaş yavaş azaltmaya başladım, bu arada doktorla görüşüp ilaçların beni kötü yönde etkilediğini, bu nedenle azalttığımı ve artık düzeldiğimi söyledim. Doktordan ilaçları bırakma konusunda annemle görüşmesini istedim. Doktor, anneme “artık düzeldiğimi” söyledi. Bu arada Mona adında bir kızla tanışmıştım, birbirimizi seviyorduk. Yine bir gün annem Ramser’e benim evime geldi. Mona ile öpüşürken çektiğimiz fotoğraflarımız vardı onları duvara asmıştım, bunları gördü ve sorunlar yeniden başladı. Annem gizlice telefonumdan Mona’nın numarasını almış ve onu aramış. Mona ve ailesine “Benim kızıma neler yapıyorsunuz?” diye hakaret etmiş. Üniversiteyi bitirmek üzereydim, annem evimin eşyalarını sattı ve zorla beni evimize götürdü. Bu arada Mona’da büyük sıkıntılar yaşıyor, ailesi ona fiziksel şiddet uyguluyordu. İkimizde hayatımızın en zor günlerini yaşıyor, neler yapabileceğimizi düşünüyorduk. Biri bize kaçmamız gerektiğini, Türkiye’nin mültecilik için uygun bir ülke olduğunu söyledi.

Bir ay gibi bir sürede pasaportumu aldım. Eskiden İran’da bir kadının pasaport alabilmesi için ailesinin izni gerekiyordu. Mona ile beraber biraz para ayarlayıp, Tahran’dan İstanbul’a geldik. ASAM Ankara bürosuna kayıt yaptırmak için Ankara’ya gittik. Denizli’de yaşamamız gerektiği belirtildi, belgelerimizi aldıktan sonra Denizli’ye gittik. İki yıldır Denizli’de yaşayan ve iki hafta sonra Kanada’ya gitmek üzere olan arkadaşlarımızın evine yerleştik. Evde bizimle birlikte bir gey arkadaşla yaşamaya başladık. Ev arkadaşımız bizi mahalledeki erkekler konusunda uyardı.

İki gün sonra gece yarısı kapımız çaldı, kapıyı açmadan arkasından konuşuyordum. Kapıdaki adam sivil polis olduğunu ve evi dolaşması gerektiğini söylüyordu bu esnada İranlı olan yan komşumuz geldi ve adama müdahale ederek kapımızdan gönderdi, bu olaylar yaşanırken polisi aradık. Polis geldi, kapımıza gelen kişinin

sivil polis olmadığını ve bu kişinin kimliğini belirlemek için çalışacaklarını söyledi. Yaklaşık bir saat sonra, üç kişi pencerelerimize taşlar yağdırdı, korkudan ben, sevgilim ve diğer arkadaş tuvalete sığındık. Bu arada sevgilim tuvalette bayıldı, içeri girip bize bir şey yapmalarından çok korkuyorduk. Yarım saat kadar sonra bir komşumuzun araması üzerine polisler geldi. Polislere bunu komşunun genç çocuklarının yaptığını söyledik. Polisler komşulara gidip “Siz mi yaptınız?” diye sordu,

“Hayır yapmadık” cevabını aldı. Bunu üzerine polis; “Siz kesin bir şey yapmışsınızdır” diye bizi suçladı.

Güvenlik sıkıntısı yüzünden geldiğim bu ülkede daha kötü bir duruma düştüm. İş bulamadım, parasız kaldım, bu sırada sevgilim beni terk etti. İki tane kameram ve tabletim vardı onları sattım, şimdi telefonumu satıp yaşamıma devam edeceğim. Çok zor şartlarda yaşıyorum ama bunun iyi bir sonucu olacak mı olmayacak mı bilemiyorum?

JOSEPH

Kendimi kurban etmeye dahi hazırım

İsmim Joseph Keyorkiyan, aslen Ermeniyim. Suriye Kamışlo'nun Hilaliyan adlı küçük bir köyünde doğdum. Şu an 23 yaşındayım. Babam toplamda dört evlilik yapmış, beş kardeşiz. 3 yaşında annemi, 5 yaşında babamı kaybettim. Babam öldükten sonra en büyük abim, (Müslüman üvey abim) geldi, bizleri aldı. Ve babamın annemden bir önce evlendiği üvey annemin evine, Halelep'e götürdü. Orada yaşamaya başladım. Sonrasında beni istemediklerinden dolayı Ermenistan'daki bir kilisenin yetimhanesine gönderdiler. Kilise Ortodoks kilisesiydi ama ben Süryani'ydim...

Henüz 7-8 yaşındaydım. 14 yaşına kadar Erivan'daki Mama Mother Teresa kilisesi yetimhanesinde kaldım. Orada rahibeler vardı ve bize onlar bakıyor, eğitim veriyorlardı. 14 yaşına kadar sıradan bir yaşantım oldu. Sadece okuyordum. Kilisenin verdiği dini eğitim fazla baskın değildi, daha çok Hz. İsa'nın nasıl bir insan olduğu ve bizlerin nasıl ona uygun insanlar olmamız gerektiği konu-

sunda eğitimler alıyorduk. Tarih olarak 2004-2005 yılları arasındaydı ve ben 14 yaşında iken büyük abim beni almak için Ermenistan'a geldi. Suriye'ye geri döndük. Abimin yanında Halep'te kaldım. Halep'te eğitimime bir medresede devam ettim. Orada sekizinci sınıfa başladım. Medrese, benim için çok kötü ve baskıcı bir okuldu. Sürekli Müslümanlıktan söz ediyorlardı ve ben hiçbir şey bilmiyordum bu konuda, Müslümanlık ile ilgili çoğu şeyi medreseye başladıktan sonra öğrendim.

Medrese sadece Arapça eğitim veriyordu. Ben toplamda 8 yıl orada okudum. 16 yaşındayken okuldaki arkadaşlarla kızlar hakkında muhabbet ediyorduk. Niyeyse o zamanlar da bu muhabbet hiç hoşuma gitmezdi. Sonuçta 16 yaşındasın ve yeni açılıyorsun dünyaya. Hiçbir zaman kızlar hakkında konuşmak hoşuma gitmedi, ama bunu kimseye söyleyemiyordum çünkü çok utanıyordum. İçimde başka birşey hissediyordum ama bunun tam olarak nasıl olduğunu ve bu hislerimin sebebini bilmiyordum. Sadece birşeyler hissediyordum erkeklere karşı ve bu beni korkutuyordu.

Medresedeiyken bizim sınıftan bir arkadaşımınla çok samimi olduk. Onun da benim gibi diğerlerinden farklı olduğunu hissettim ve ondan sonra ona; 'Erkeklere karşı bir şeyler hissediyorum.' dedim. Ona güveniyordum ve içimden bir his onun da benim gibi bir şeyler hissettiğini söylüyordu. Bir gün arkadaşımınla okul çıkışı bizim eve doğru yürüyorduk. Evin önüne geldik ve hala konuşuyor, muhabbet ediyorduk. Arkadaşım tam eve gideceği vakit onu dudaklarından öperken abim evden çıktı, sırtıma vurdu, yere düştüm. Arkadaşım kaçtı...

Sonrasında o arkadaşımı bir daha ne okulda ne de hiçbir yerde göremedim. Ondan sonra abim beni döverek eve götürdü. Eline geçen her şeyle bana vurmaya başladı. Ağlamaktan başka elimden hiçbir şey gelmiyordu. Ne annem ne de babam, yanımda kimsem yoktu. Ne yapacağımı bilmiyordum. Kimseye anlatamıyordum. Abim bu olayın sonrasında her gün beni tehdit ediyordu. Sürekli; "Seni öldüreceğim, sen hayvansın, sen normal bir insan değilsin, Müslümanlıkta senin cezan ölümdür." gibi şeyler demeye başladı.

MÜLTECİ LGBTİ'LER

Abime zaten Müslüman olmadığımı söyleyemedim. Artık sadece okula gidiyordum. O günden sonra yaşadığım her gün benim için cehennem olmuştu. Sürekli dövüyor, hakaretler ediyordu. Sonrasında abim okuldakilere söyler diye okula gitmemeye başladım, çünkü korkuyordum. Yaşadıklarımın Müslümanlıkta cezası vardı ve ben de Müslümanlara ait bir medreseye gidiyordum sonuçta.

Liseyi bitirmeme bir sene kala evden kaçtım. Artık dayanamıyordum. Abim neredeyse her gün beni dövüyor, kimi zaman yemek dahi vermiyordu.

2010 yılının mayıs ayında, (hatırlıyorum anneler gününe yakındı) kitaplarımı ve bazı elbiselerimi topladım, evden kaçtım. Annesi sakat, babası ölmüş bir arkadaşım vardı, beni çok seviyordu. Onun yanına gittim. Ona bir kaç gün senin yanında kalabilir miyim? diye sordum. Arkadaşıma eşcinsel olduğumu söylemedim ama abimin beni sürekli dövdüğünü ve bu yüzden okula gidemediğimi anlattım. Arkadaşım ve annesi bana çok yardımcı oldular. Onlarla beraber yaşamaya başlamıştım. Açık liseye yazıldım ve mezun oldum. Arkadaşımın evinde kalmaya devam ediyordum, bir yandan da bilgisayarında çalışmaya başlamıştım. Üniversite sınavım çok güzel geçmişti. İngilizceden tam puan almıştım ve bu sayede Halep üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünü kazanmıştım.

Halep'te üniversite yakınlarında pansiyon tarzı evler vardı, orada yaşamaya başlamıştım. 3 yıl boyunca hem çalışıp hem de okudum. 3. senemde askerlik kağıdım geldi. Zaten Suriye'de bazı sıkıntılar başlamıştı.

Benim evraklarım Kamışlo'ya gitmiş, ben Halep'te olduğumdan hiçbir işlem yapılmadığı için asker kaçağı durumuna düşmüştüm. Beni apar topar askere aldılar. Ben üniversitemi okumak istiyordum dediğimde bana, "Açıktan okumaya devam edebilirsin." dediler.

2010-2012 yılları boyunca askerlik yaptım. Önce 6 ay acemi birliğinde askerlik yaptım. Sürekli askeri pratik yapıyorduk. 6 aydan sonra başka bir yere gittim, orda da askerlik yaptım. Tam olarak 2 yıl...

Askerlikte İbranice öğrendim ve İbranice bildiğim için Suriye-İsrail sınırındaki bir dağda 5 ay kaldım. Oradaki görevim İsrail askerlerini dinleyip bilgi aktarmaktı. Bir gece sınırda İsrail askerinin açtığı ateşten kaçarak motora bindim ve komutanıma haber vermeye gittim. O esnada karanlıkta bana doğru gelen tankı görememişim, çarpıştık... Sonrasını hiç hatırlamıyorum. Uyandığımdaya hasta nedeydim, el bileğim kırılmış, kafam ve yüzüm yara bere içindeydi. O zamanlar savaş baya kızışmıştı. Suriye’de her gün yeni bir olay, yeni bir saldırı gerçekleşiyordu. Öz abimin numarasına ulaştım ve İstanbul’da olduğunu öğrendim. Abimi aradım, anlattım her şeyi. Bana, “Seni Kamışlo’ya göndereceğim, orada tanıdık insanlar var, seni sınırdan geçirecekler, sen de sınırdan geçip İstanbul’a gellersin” dedi. Hastaneden ayrıldıktan hemen sonra direkt Kamışlo’ya gittim. Abimin bana verdiği numarayı aradım. Sakallı, orta yaşlarda bir adam motosikleti ile beni aldı, evine gittik ve yemek yedik. Akşam saatlerinde başka bir adam arabasıyla geldi. Saat 01.30 gibiydi. 2 kadın, 2 çocuk, bir de ben hep beraber Türkiye sınırına doğru, Nusaybin’e yakın, Suriye’ye bağlı olan bir köye vardık. Denetimler çok sıkıydı. Askerler gelince yakalanmamak için saklandık, benim dışımda gelen bir kadın ve çocuklar yakalandı. O an çok korkmuştum. Ortalık biraz sakinleşince de yürüyerek sınırı geçtik. Nihayet Nusaybin’deydim artık. Bir abi geldi ve bana “Sen Joseph misin ?” diye sordu ben de “Evet ben Joseph’im” dedim. Beni aldı ve eve götürdü, yemek yedim, uyuduk. Sabah 7.00 gibi beni uyardı ve otogara gideceğimizi söyledi. Arabayla önce Mardin’e kadar gittik. Beni Mardin otogarına bıraktıklarında ne yapacağımı bilmiyordum. Abimi arıyordum fakat telefonu kapalıydı. Bir yerden internet bulup abime Facebooktan mesaj attım. Yaklaşık bir saat sonra abim telefonla beni aradı ve oraya bir rahibenin geleceğini, beni alacağını, biraz daha oralarda kalmam gerektiğini söyledi. Rahibe geldi ve beni alıp Midyat’ta bir kiliseye götürdü. Bana temiz elbise ve yemek verdiler. Kaldığım kilisede¹ nerdeyse herkes Suriye’den gelmiş; Ermeniler, Süryaniler, Müslümanlar ve Kürtlerden

1. Za’fara

MÜLTECİ LGBTİ'LER

oluşuyordu. Yaklaşık olarak 300-400 kişiye yakındık. Bizlere aynı zamanda Türkçe dersleri veriyorlardı. Kilisede yaklaşık olarak 4 ay kaldım. Kaldığım günler boyunca orada Türkçe konuşmayı öğrendim. Eskiden beridir zaten yeni bir dil öğrenmeye çok meraklıydım. Toplamda 7 dil biliyorum. (Arapça, Süryanice, Kürtçe, İbranice, Ermenice, İngilizce ve Türkçe) daha sonra abimle tekrar konuştuk, kendisinin Amerika'ya gideceğini, benim de şimdilik İstanbul'a gitmemi söyledi.

İstanbul'a gelince beni, daha önce eşcinsel olduğumu öğrenen ve sürekli döven üvey abim otogardan aldı. Başakşehir'de yaşadığı eve götürdü. 4 aya yakın orada, onunla kaldım. Dördüncü ayın sonunda bana, "Ben sana daha fazla bakamam, zaten sen de çalışmıyorsun." diyerek evden kovdu. Amerika'daki abimle konuştuktan sonra öğrendim ki, meğer beni yanına aldığı için abimden defalarca para almış.

İstanbul Başakşehir'den ayrıldıktan sonra nereye gideceğimi, ne yapacağımı hiç bilmiyordum. İstanbul'da tanıdığım hiç kimse yoktu. Bağcılara kadar yürüdüm, orada kadın kıyafetleri satan bir mağazada 900 TL'ye çalışmaya başladım. Sonrasında bir iş arkadaşım sayesinde Çağlayan'da pansiyon buldum. Pansiyonda kalan tek Suriyeli bendim. Daha sonrasında akın akın Suriyeli mülteciler gelmeye başladı. Bağcılar'dan pansiyona gidip gelmek de çok zor olmaya başlamıştı. Pansiyondan tanıdığım bir arkadaşımın yardımıyla kaldığım yere yakın bir internet kafede iş buldum. Yeni işim sayesinde artık daha iyi para kazanıyordum. Arada ek iş bulduğum da oluyordu. Bazı yazı ve resmi makaleleri Türkçe'ye çeviriyordum.

Bir gece çok acil bir iş sebebiyle saat 01.30 da Ankara'ya gittim. Patronu arayıp izin istememe rağmen 2 gün sonra döndüğümde patron maaşımdan 800 TL kesti ve beni bir daha işe almadı, o zamanlar benimle ilgili olmayan bu sebepten dolayı işsiz kaldım. Ondan sonra param olmadığı için Trans misafirhanesiyle konuştum ve orada kalmaya başladım. İlk başta bana sadece 20 gün kalmam için izin vermişlerdi. Misafirhanede sadece kitap okuyor, telefonla oyun oynuyordum. Toplamda bir buçuk ay boyunca orada

kaldım. Karaköy’de bir otelde iş buldum. İlk etapta 1,750 TL’ye anlaştım. İş yerimde iyi çalışıyordum. Otel sahibi maaşımı 2.000 TL’ye yükseltti. Para kazanmaya başladığım gibi misafirhaneden ayrılarak kendime bir ev tuttum. Artık misafirhanede kalmaya ihtiyacım kalmamıştı ve başka insanların orada kalmaya çok ihtiyacı olduğunu biliyordum. Ömer Hayyam’da 800 TL’ye kiralık bir ev buldum ve oraya taşındım. Halen burada yaşamaktayım...

Suriyeli bir eşcinsel olarak kimi zaman Suriyeli olduğumu söylemeye çekiniyorum. Hayatımda ilk defa sevgilim oldu. Suriye’de iken böyle bir şeyi asla yapamazdım. Askerlik de dahil Suriye’de böyle bir ilişkim hiç olmadı. Suriye’de eşcinsel de olsan her türlü askere alıyorlar, ama mahvediyorlar. Yani tecavüz olayları da yaşıyor. Ben çok korktuğum için askerde de eşcinsel olduğumu gizledim. Askerde iken bir komutanım beni çok seviyordu. Annem ve babamın olmadığını bildiği için çok yardımcı oldu. Ben de komutanımın çocuklarına İngilizce öğrettim. Sonradan öğrendim ki çocuklar İngilizceden derece almışlar. Çok mutlu oldum...

Toplamda 3 sene oldu İstanbul’dayım. Burada ASAM² ile iletişime geçtim. İlk defa kendimi gizlemeden eşcinsel olduğumu söyleyebildim. Buraya geldikten sonra gördüm ki burada da sorunlar çok. Bir eşcinsel-mülteci olarak yaşamak daha da zor. Kafamda atom ve atom bombasına karşı bir projem var, o projemi gerçekleştirmek ve bir eşcinsel olarak daha rahat yaşayabilmek için Kanada’ya gitmek istiyorum çünkü bu projelerle Kanada daha çok ilgileniyor...

Öz abim şu an Amerika da yaşıyor. Onunla sadece telefonla konuşabiliyorum. Bir ablam da savaşla beraber Lübnan’a yerleşti. Irak’ta bir kardeşim var, o da şair, Güney Kürdistan’da yaşıyor. Savaşla beraber zaten çok dağılmış olan ailem daha da dağıldı. Hiçbiri ile doğru düzgün görüşemiyorum bile...

Bana göre, ister heteroseksüel isterse de homoseksüel olsun tek gecelik ilişkilere karşıyım. Biri ile beraber olacaksın ona güveneceksin, her şeyi onunla yaşayacaksın. O senin için tek olacak yani

2. Association for Solidarity with Asylum Seekers and Migrants –Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği)

MÜLTECİ LGBTİ'LER

ama burada böyle değil. Suriye'de burada olduğu gibi kulüpler, kafeler yok ama burası da Avrupa'ya göre çok geride. Misal benim gibi Suriye'deki savaştan kaçmış Transseksüel ve eşcinseller tanıdım, bazıları tecavüze uğramış, dayak yemiş...

Suriye'de iken eşcinsel bir çevrem vardı fakat dışarıda iken heteroseksüel gibi davranıyorduk. Çünkü bazı zamanlar polis baskınları olduğunu duymuştum. Öyle bir şey olduğunda seni önce cezaevine atıyorlar ve işkence ediyorlarmış. Ayrıca bazı bölgeler var, oraya bir girersin bir daha asla çıkamazsın, bu yüzden Suriye de hiçbir şey yaşamadım...

Son olarak şunu söylemek isterim ki insan gerçekten hangi dine inanıyorsa o din onu kurtaracak bence. Ben İsa'ya inanan bir Hristiyanim ve onun beni çoğu zaman yaşadığım bu zor durumlardan kurtardığına inanıyorum. Annem yoktu fakat İsa'nın beni koruyup kolladığına her zaman inandım. Doğduğum ülkenin geneli Müslümandı fakat bizler de kendi inancımızı yaşayabiliyorduk. Biliyorum ki herkes doğduğu yeri sever ve orada yaşayabilmeyi ister, ben de doğduğum topraklar olan Suriye'de yaşamak isterdim, ama olmadı... Her şeye rağmen ben Mesih'in bir gün geleceğini ve bu kötü olayların biteceğine inanıyorum. Keşke her yerde savaşlar bitse. İnanın ki; kendimi kurban etmeye dahi hazırım. Eşcinselliğim için de son bir şey söylemek gerekirse ben de her insan gibi sevmekten ve sevişmekten olmuşum. Tanrı beni böyle yarattı ve beni yarattığı gibi seviyor. Tanrı çoğu insanın aklındaki gibi kötü bir yaratıcı değil. Bu dünyayı cennete çeviren de cehenneme çeviren de biz insanlarız sadece...

LGBTİ'lere karşı ‘hukuksal şiddet’ devam ediyor

Türkiye’deki iltica ve geçici koruma mevzuatı ile ilgili uygulamalara eleştirel bir perspektif ve toplumsal cinsiyete duyarlı bakış açısıyla değerlendirdiğimde karşımıza hukuksal şiddet ve yapısal şiddet türleri çıkıyor.

Türkiye’de göç ve iltica konusunda yasa düzeyindeki ilk düzenleme olan Yabancılar ve Uluslararası Koruma Yasası Nisan 2014, ardından hazırlana Geçici Koruma Yönetmeliği ise Ekim 2014’de yürürlüğe girdi. Türkiye’deki Suriyeli mültecilerin statüsünü belirleyen bu temel hukuki düzenlemeler, sürgündeki yaşamlar için hukuksal bir şiddet boyutuna evriliyor.

Yabancı ve Uluslararası Koruma Yasası, ‘‘mülteci’’, ‘‘şartlı mülteci’’ ve ‘‘ikincil koruma’’ başlıkları altında çeşitli uluslararası koruma statülerini belirlemekte . Hukuki ayrıntılara girmeden özetleyecek olursak, Avrupa Konseyi dışındaki ülkelerden gelen kişilere Türkiye ‘‘mülteci’’ statüsü vermez, bu kişilere BM Mülteci Sözleş-

MÜLTECİ LGBTİ'LER

mesi'ndeki şartların varlığı tespit edildiği takdirde “şartlı mülteci” statüsü verilir ve üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar Türkiye’de kalmalarına izin verilir. Yapılan değerlendirme sonucunda şartlı mülteci olarak nitelendirilemeyen kişiler ise ancak ülkesine geri gönderildiği takdirde ölüm cezası ile karşılaşacak, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacak veya uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarında, ayırım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle ciddi tehditle karşılaşacak ise kendilerine “ikincil koruma” statüsü verilir.

Yasanın kendilerine uygulanması halinde Suriye’deki iç savaştan kaçarak Türkiye’ye gelen kişilerin “şartlı mülteci” sayılması veya “ikincil koruma” statüsü altında uluslararası koruma altına alınması gerekeceği açıktır. Bununla birlikte Türk hükümeti Suriye’den gelenler için Yabancı ve Uluslararası Koruma Yasası’nın uygulanmayacağına karar vererek, Türkiye’de sığınma arayan kişiler içinde en büyük grubu oluşturan Suriyeliler açısından henüz çıkardığı yasayı askıya almış, onları “geçici koruma” olarak adlandırılan istisnai bir başka rejime tabi tutacağını açıklamıştır.

Bu rejimin esaslarını düzenleyen Geçici Koruma Yönetmeliği’nin ilham ve hukuki kaynağı olarak gösterilen AB Geçici Koruma Yönergesi’ne göre, geçici koruma adıyla uyumlu olarak “geçici” olmak durumundadır. Geçici koruma devletlerin uluslararası hukuki yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz ve kişileri 1951 Mülteci Sözleşmesi’ne göre uluslararası koruma başvurusunda bulunmalarını engellemek için kullanılamaz . Oysa Türkiye’deki Suriyeli mülteciler “geçici” olarak adlandırılan olağanüstü bir hukuki rejim içine sonu belli olmayan bir süre için sürgün edilmiş ve uluslararası hukuki korumaya erişimleri de yasaklanmıştır. Zira “Geçici” Koruma Yönetmeliği’nin “Geçici” 1. Maddesine göre Nisan 2011’den itibaren Suriye’den Türkiye’ye gelenler uluslararası koruma başvurusunda bulunmuş olsalar dahi geçici koruma altına alınmakta, geçici koruma altında buldukları sürece, bireysel uluslararası koruma talepleri işleme konulmamakta . BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK) Türkiye’deki Suriyeli mülteciler için kayıt, statü

belirleme ve üçüncü ülkeye yerleştirme işlemi yapmıyor. Suriyeli LGBTİ bireyler çok sınırlı “kırılgan” Suriyeli mülteciler grubunda kabul ediliyor ve üçüncü ülkeye yerleştirilmek üzere BMMYK’ya başvurmasına izin veriliyor. Ancak uluslararası korumaya bu erişim fiili bir durum olup Türk devletinin takdirine bağlı olarak devam edebiliyor, belli dönemlerde sınırlamalar söz konusu oluyor.

Türk hükümeti Suriyeli mültecileri geçici koruma rejimi içine kapatırken sadece kendi mevzuatını değil taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin uygulanmasını da askıya aldı. Bunların belki de en önemlisi Avrupa Konseyi İstanbul Sözleşmesi’dir . Bu sözleşmeye göre devletler kadına yönelik, toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti “mülteci” veya “ikincil koruma” statüsünün belirlenmesi açısından dikkate almakla yükümlüdür . Suriye’den Türkiye’ye gelen kadınların bir kısmı Suriye’de iken toplumsal cinsiyete dayalı şiddete uğramıştır, birçok kadın ve kız çocuğu ise Türkiye’ye geldikten sonra “evlilik” adı altında para karşılığında Türkiyeli erkeklere ev ve seks işçisi olarak satılmaktadır.

İstanbul Sözleşmesi’ne taraf bir devlet olarak Türkiye’nin yükümlülüğü bu kadınların mağduru oldukları toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin şartlı mülteci statüsünün veya ikincil korumanın tanınmasına temel olup olmadığı yönünde değerlendirme yapmaktır. Bunun için ise bu mağdurların uluslararası koruma başvurusunda bulunmalarına olanak sağlayan düzenlemelerin yapılması gerekir. Geçici koruma altındaki Suriyeli kadınlara, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet mağduru olup olmadıkları konusunda ayırım yapmaksızın uluslararası koruma başvurusu yolunu kategorik olarak kapatan Geçici Koruma Yönetmeliği’nin Geçici 1. Maddesi İstanbul Sözleşmesi’ne açıkça aykırıdır.

Türk hükümeti, Suriyeli mültecileri kendi ulusal mevzuatının yanı sıra taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin de uygulama alanı dışında “geçici koruma” adı verdiği hukuki “tampon bölge” içine kapatmıştır.

Nurcan Özgür Baklacioğlu ile birlikte hazırladığımız “Sürgünde Toplumsal Cinsiyet” isimli kitap çalışmamızın saha araştırması

MÜLTECİ LGBTİ'LER

boyutunda mevzuat suskunluğunun mülteciler üzerinde bilinçli bir şiddet oluşturduğu gözler önünde.

Bu çalışma sonrasında ortaya çıkan veriler;

Suriyeli kadın ve LGBTİ mültecilerin Türkiye'deki deneyimi derin yoksullaşma, yoksunlaşma, ve yapısal ve hukuki şiddetle yüzleşmeyi işaret etmektedir.

Savaş ve sığınmak durumunda kaldıkları ülkelerdeki dışlayıcı iltica politikaları sonucunda kadın ve LGBTİ mülteciler gerek savaş ortamında, gerekse de iltica ederken sınırlarda, sığındıkları ülkelerde, kamplarda, kentlerde ve geri dönüşlerde şiddet, psikolojik, ekonomik ve cinsel istismarın hedefi olmaktadır. Günümüzdeki savaşlardan kaçış ve iltica kadın ve LGBTİ mültecilere daha güvenli ortam ve sığınmak sunmamakta, aksine bu gruplar savaşın şiddeti ile sığındıkları ülkelerde hukuki ve ekonomik şiddet ile sosyal dışlanmanın, nefret söyleminin hedefi olmaya devam etmektedir. Heteroseksist cinsiyetçi hukuk ve idari uygulamalar güncel savaşların başlıca mağduru olan kadın ve LGBTİ'lere yönelik uluslararası koruma duyarlılığının gelişmesini de engellemektedir.

Türkiye'de sayısı son derece yetersiz olan Kadın ve LGBTİ sığınma evlerinin sayılarının artırılması, yönetimlerinin toplumsal cinsiyet duyarlılığına sahip, hak temelli çalışan bu

konuda uzman sivil toplum kuruluşları tarafından yürütülmesi ancak devletin de Türkiye ulusal mevzuatı ve uluslararası hukuk yükümlülüklerine uygun olarak bu sığınma evlerinin maddi ihtiyaçlarının karşılanması gereklidir. Ayrıca Suriyeli kadın ve LGBTİ mültecilere yönelik üçüncü ülkeye yerleştirme programlarının geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de hızla yayılan ve zaman zaman yerel çatışmaların yaşanmasıyla da gündeme gelen Suriyeli mültecilere yönelik nefret söylemiyle mücadele için acilen harekete geçilmesi, hukuki ve idari tedbirlerin alınması gerekmektedir.

Bunun yanı sıra Suriyeli mültecilerin ve LGBTİ'lerin sesinin, tecrübe, endişe, beklentilerinin aracısız ve yorumsuz bir şekilde topluma aktarılması ve onlarla şeffaf diyalogun kurulması toplu-

mun onları doğru tanınması açısından önem taşıtmaktadır. Bu bağlamda mültecilerin örgütlenerek kendi çözümlerini geliştirmeleri ve bununla ilgili mücadele yürütmeleri açısından dernekleşmeleri önemlidir. Göçmen ve mültecilerin dernek kurmaları ve yelikleri önündeki yasal engellerin kaldırılması gerekmektedir.

Suriyeli mülteciler özeline kadın, LGBTİ ve ocuk mültecilerin emek ve bedeninin sömürülmesinin önlenmesi, haklara erişilmesinin sağlanması, yaşam alanlarının genişletilmesi yoluyla özgürleşmeleri önündeki hukuki mevzuat içine örülmüş olanlar dahil tüm yapısal engellerin kaldırılması mutlaka ve acilen gereklidir.

Doç. Dr. Zeynep KIVILCIM

İstanbul Üniversitesi

Teşekkür

*Kitaba başlarlarken; bizleri yalnız bırakmayan
Hêvî Mülteci LGBTİ komisyonuna;
Görüşmelerde yer alan Hêvî LGBTİ Aktivist ve gönüllülerine,
Kitaba editöryel katkılarından dolayı;
Ahmet YILMAZ, Salih CANOVA'ya ve Tuğçe YILMAZ'a ,
Bizleri kırmayarak kitaba katkı sunan
Doç. Dr. Zeynep KIVILCIM'a
ve Lambda Aktivisti Özlem ÇOLAK'a ,
Arapça çeviri için Aghyad SHEKHO'ya
ve Kürtçe çeviride bizlerden desteğini
eksik etmeyen Mamoste Osman KOŞUT'a,
Kitabın kapak çalışmasını hazırlayan Murat KAYA'ya,
Kitabın grafik tasarımını yapan Cüneyt'e ve Ali Can'a
Sonsuz teşekkür ediyoruz...*

*Hêvî LGBTİ Derneği Adına
Müzeyyen ARAÇ
Ercan AYDİN*